

REFER PAISATGES

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

rehacer paisajes

Refer paisatges

remaking landscapes

1a Biennial de paisatge
1a Bienal de paisaje
1st Biennial on landscape

rehacer paisajes

Refer paisatges

remaking landscapes

1a Biennial de paisatge
1a Bienal de paisaje
1st Biennial on landscape

L'exercici de l'arquitectura s'ha d'implicar en tot el que suposa una millora de les condicions de vida i del medi físic. És per això que el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya participa juntament amb la Universitat Politècnica de Catalunya i l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona en l'organització de la 1a Biennial de Paisatge de Barcelona, coincidint amb l'inici dels primers estudis de Graduat Superior en Paisatgisme de l'Estat Espanyol. Desitgem que els debats d'aquestes jornades, encaminats a reflexionar sobre els valors ecològics, culturals i estètics del Paisatge, trascendeixin l'àmbit acadèmic i professional, traduint-se en resultats pràctics positius.

El ejercicio de la arquitectura tiene que implicarse en todo lo que supone una mejora de las condiciones de vida y del medio físico. Es por esta razón que el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya participa junto con la Universitat Politècnica de Catalunya y la Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona en la organización de la 1a Bienal de Paisaje de Barcelona, coincidiendo con el inicio de de los primeros estudios de Graduado Superior en Paisajismo del Estado Español. Deseamos que los debates de estas jornadas, dedicados a reflexionar sobre los valores ecológicos, culturales y estéticos del Paisaje, vayan más allá del ámbito académico y profesional, traduciéndose en resultados prácticos y positivos.

The practice of architecture has to involve itself in all that supposes an improvement in the conditions of life and the physical environment. It is for this reason that the Col·legi d'Arquitectes de Catalunya is participating, together with the Universitat Politècnica de Catalunya and the Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona, in the organization of the 1st Barcelona Biennial on Landscape, coinciding with the commencement of the first Higher Graduate Studies in Landscape course in Spain. We hope that the daily debates, aimed at considering the ecological, cultural and aesthetic values of the Landscape, will transcend the academic and professional world, and be translated into positive practical results.

J. B. Mur, Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Decano del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Dean of the Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Al món universitari hi ha cada dia més mirades que convergeixen en una nova cultura respecte del medi i la seva sostenibilitat. Fruit d'això és aquesta 1a Biennial del Paisatge, impulsada conjuntament amb el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. Des de la Universitat Politècnica de Catalunya insistim en el caràcter transversal propi de la sostenibilitat, en cap cas tema d'especialistes, sinó àrea d'interès per a totes les branques de la tecnologia; es tracta de superar, en definitiva, una "cultura" que primer danya el medi i després intenta restaurar-lo. Entre les ciutats hi ha veritables espais abandonats, terres de ningú que acaben esdevenint cicatrius visuals i culturals. Considerar el paisatge superant les divisions territorials i administratives, així com la recerca de solucions globals a les distintes formes d'ús del territori, esdevenen ara una necessitat ineludible.

En el mundo universitario cada día hay más miradas que convergen en una nueva cultura respecto al medio y su sostenibilidad. Fruto de estas miradas es esta 1a Bienal de Paisaje, impulsada conjuntamente con el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. Desde la Universitat Politècnica de Catalunya insistimos en el carácter transversal propio de la sostenibilidad, en ningún caso tema de especialistas, sino área de interés para todas las ramas de la tecnología; se trata de superar, en definitiva, una "cultura" que primero daña el medio y después intenta restaurarlo. Entre las ciudades hay verdaderos espacios abandonados, tierras de nadie que terminan por convertirse en cicatrices visuales y culturales. Considerar el paisaje superando las divisiones territoriales y administrativas, así como la búsqueda de soluciones globales a las diferentes formas de uso del territorio, se convierten ahora en una necesidad ineludible.

Every day in the university world there are an increasing number of gazes converging on a new culture relating to the environment and its sustainability. A consequence of this is the 1st Biennial on Landscape, launched jointly with the Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. We in the Universitat Politècnica de Catalunya insist on the across-the-board nature of sustainability, which is by no means a specialist issue but rather an area of interest for all branches of technology; this means once and for all going beyond a "culture" which first damages the environment and then attempts to restore it. Between our towns there are truly abandoned spaces, no man's lands which end up becoming visual and cultural scars. To consider the landscape transcending territorial and administrative divisions, plus the investigation of global solutions to the various ways of using the territory, has now become an absolute necessity.

Jaume Pagès, Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya
Principal of the Universitat Politècnica de Catalunya

1a Biennial de paisatge

El paisatge és avui una qüestió emergent. Un repte i una oportunitat. Quan la millora de l'entorn i els arguments de la sostenibilitat constitueixen una demanda de la qual no podem escapar, els aspectes estètics i visuals en la definició de l'entorn que fan del paisatge un valor afegit però alhora essencial, passen a primer terme. En aquest moment de canvi de les sensibilitats, el paisatge apareix com el toc d'atenció que recorda que no és desitjable un futur per a l'entorn sense bellesa, sense cultura, al marge dels valors ecològics i sense qualitat per oferir a nivell social.

En aquest context, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el Màster d'Arquitectura del Paisatge de la Universitat Politècnica de Catalunya i l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, que aquest any inicia els primers estudis a l'Estat Espanyol de Graduat Superior en Paisatgisme, organitzen la 1a Biennial de Paisatge de Barcelona. En les jornades del 25 al 28 de març de 1999, conferències, presentacions de projectes i dues exposicions volen emmarcar els debats per incidir en aquesta problemàtica, des del coneixement de les experiències recents, europees i internacionals, més consolidades i innovadores.

Refer paisatges

El tema de la Biennial d'enguany es centra en els paisatges que neixen refets, sobre els espais que han deixat de tenir nom en el passat recent. Sobre els "brown-fields", les esquerdes de la perifèria sense imatge, en els llocs oblidats del territori urbanitzat, s'amaguen oportunitats de millorar un entorn que avui ja reconeixem com a propi, a mig camí entre allò natural i allò construït, entre allò material i allò imaginat. Volem preparar-nos per conquerir aquests territoris de futur.

Rosa Barba, Jordi Bellmunt, Alfred Fdez. de la Reguera, Gerard Garcia-Ventosa, Comitè organitzador

1a Bienal de paisaje.

El paisaje es hoy una cuestión emergente. Un reto y una oportunidad. Cuando la mejora del medio ambiente y los argumentos de la sostenibilidad constituyen una demanda a la que no podemos escapar, los aspectos estéticos y visuales en la definición del entorno que hacen del paisaje un valor añadido pero esencial, pasan a primer término. En este momento de cambio de sensibilidades, el paisaje aparece como el toque de atención que recuerda que no es deseable un futuro para el entorno sin belleza, sin cultura, al margen de los valores ecológicos y sin calidad que ofrecer a nivel social.

En este contexto, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) y la Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), que este año inicia los primeros estudios en el Estado Español de Graduado Superior en Paisajismo, organizan la 1a Bienal de Paisaje de Barcelona. En las jornadas del 25 al 28 de marzo de 1999, conferencias, presentaciones de proyectos y dos exposiciones van a conducir los debates para incidir en esta problemática desde el conocimiento de las experiencias recientes europeas e internacionales más consolidadas e innovadoras.

Rehacer paisajes

El tema de la Bienal de este año se centra en los paisajes que nacen rehechos, sobre los espacios que han dejado de tener nombre en nuestro pasado reciente. Sobre los *brown-fields*, las grietas de la periferia sin imagen, en los lugares olvidados del territorio urbanizado, se esconden oportunidades de mejorar un entorno que hoy ya reconocemos como propio, a medio camino entre lo natural y lo construido, entre lo material y lo imaginado. Queremos prepararnos para conquistar estos territorios de futuro.

Rosa Barba, Jordi Bellmunt, Alfred Fdez. de la Reguera, Gerard García-Ventosa, Comité organizador

1st Biennial on landscape.

Landscape is a growing issue nowadays, both a challenge and an opportunity. When the improvement of the environment and arguments for sustainability create a demand which it is impossible to ignore, the aesthetic and visual aspects of the definition of the environment which turn the landscape into an added but at the same time essential value become crucial. In this moment of changing sensibilities, the landscape appears as a touchstone for reminding us that a future for the environment is not desirable without beauty, without culture, devoid of ecological values and without any quality to offer at a social level.

In this context, the COAC - the Catalan Institute of Architects - and the ETSAB - the Barcelona School of Architecture - of the UPC - the Polytechnic University of Catalonia - , which this year begins the first Diploma Course in Landscape Architecture in Spain, is organising the 1st European Biennial on Landscape in Barcelona. From 25-28 March 1999, conferences, project presentations and round tables will be held to debate this issue on the basis of the knowledge gained from recent European and international innovatory, in-depth experiment.

Remaking landscapes

The theme of this year's Biennial focuses on those landscapes which are reborn in spaces that have become nameless in recent times. On the brown-fields, in the cracks of the imageless periphery, in the forgotten places of the urbanized territory, opportunities lie in wait for improving an environment we already consider our own; midway between the natural and the built, the material and the imagined. We seek to ready ourselves to conquer these future territories.

Rosa Barba, Jordi Bellmunt, Alfred Fdez. de la Reguera, Gerard García-Ventosa, Organising Committee

Simpòsium Simposio Symposium

25-03-1999

Intervenir des de l'Ecologia, una altra mirada a l'escala territorial
Intervenir desde la Ecología, otra mirada a la escala territorial
Intervening ecologically: A different approach on the regional scale

26-03-1999

Projectar Paisatges, les eines de la invenció
Proyectar paisaje, los instrumentos de la invención
Designing landscapes: The tools of invention

27-03-1999

Paisatges, visions i teories Paisajes, visiones y teorías
Visions and theories on landscape

28-03-1999

Excursions opcionals per a visitar intervencions rellevants a Catalunya
Excursiones opcionales para visitar intervenciones relevantes en Cataluña
Optional visits to relevant projects in Catalonia

Exposicions Exposiciones Exhibitions

Paisatges refets, obra professional 1994-1999

Rehacer paisajes. obra profesional 1994-1999
Remaking landscapes: Built work 1994-1999

Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

24-03-1999 / 26-03-1999

Visions del Paisatge, projectes i recerca

Visiones para el paisaje *Visions of Landscape: Research and projects*

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB)

22-03-1999 / 6-04-1999

Seus Sedes Venues

Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Plaça Nova 5, 08002 Barcelona

Escola Tècnica Superior d'Arquitectes de Barcelona (ETSAB)

Diagonal 649, 08028 Barcelona

12 Comitè organitzador Comité organizador Organising Committee

14 Rosa Barba 18 Alfredo Fdez. de la Reguera

16 Jordi Bellmunt 20 Gerardo García-Ventosa

22 Programa Program

26 Actes previs Actos previos Opening addresses

28 Martha Schwartz 34 Jeppe Aagaard Andersen

30 Manuel de Solà-Morales 36 Gustav Lange

32 Gilles Vexlard

38 COAC 25-3-1999

40 Bet Figueras 54 Peter Latz

42 Meto Vroom 56 José Miguel A. F. Aceytuno

44 Enric Batlle 58 Ramon Folch

46 Antoni Montseny 60 Marc Claramunt

48 Rik de Visser 62 Joan Llorc

50 Gerd Aufmkolk 64 Joaquim Sabater

52 Marià Martí

Josep Mascaró

66 ETSAB 26-3-1999

68 Manuel Ruisánchez 78 Kim Wilkie

70 Frédéric Chistoph Giroit 80 Joan Roig

72 Anna Zahonero 82 João Ferreira Nunes

74 Zheng Shiling 84 Franco Zagari

Marcia Codinachs 86 Ramón Vallejo

76 Marieke Timmermans 88 Lisa Diedrich

70 Alfredo Fdez. de la Reguera 90 Carme Ribas

92 COAC 27-3-199

94 Beth Galí 106 Pascale Hannetel

96 Adriaan Geuze 108 Eduard Bru

98 Ramon M. Torra 110 José Seguí

100 Olga Tarrasó 112 José Antonio Acebillo

102 Gabrielle G. Kiefer 114 Elías Torres Tur

104 Stig L. Andersson

117 Crèdits Crédits Credits

comité organizador
Comitè organitzador
organising committee

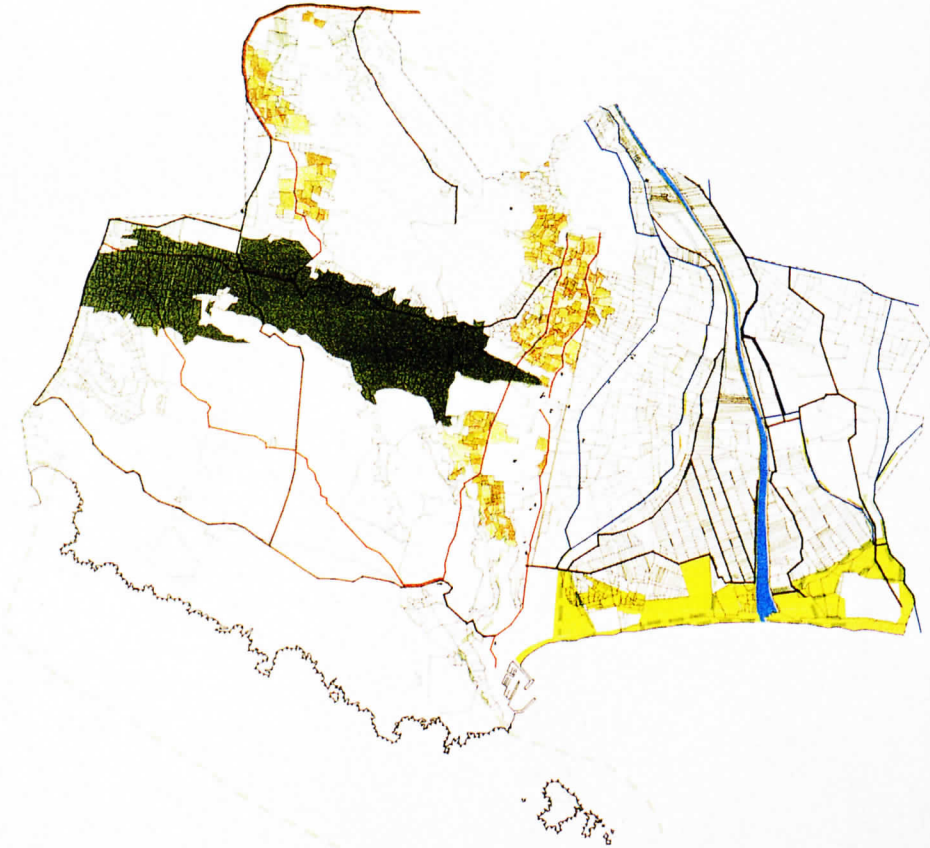
Rosa Barba

Va néixer a Barcelona el 1948. És doctora arquitecta per l'ETSAB, i Directora del Màster i dels Estudis de Paisatgisme de l'ETSAB. Forma equip professional amb Ricard Pié Ninot des de 1971, amb qui ha redactat diversos plans d'urbanisme, estudis i projectes d'Ordenació de la Costa, del Turisme i del Paisatge. Ha organitzat i participat en diversos cursos i publicat llibres i articles en revistes especialitzades sobre temes de paisatge i ordenació del territori.

Nacida en Barcelona el 1948. Es doctora arquitecta por la ETSAB, i Directora del Master y de los Estudios de Paisajismo de la ETSAB. Forma equipo profesional con Ricard Pié Ninot desde 1971, con quien ha redactado diversos planes urbanísticos, estudios y proyectos de Ordenación de la Costa, del Turismo y del Paisaje. Ha organizado y participado en diversos cursos y publicado libros y artículos en revistas especializadas sobre temas de paisaje y ordenación del territorio.

Born Barcelona, 1948. She gained a doctor's degree in Architecture from the ETSAB and is currently Director of the Master's and Landscape Studies Courses at the School. In 1971 she set up her own practice with Ricard Pié Ninot, with whom she has drawn up different urbanistic plans, studies and projects related to the Coast, Tourism and Landscape. She has organized and participated in different courses and published books and articles in specialized magazines on landscape issues and regional development.

Torroella

Jordi Bellmunt

Va néixer a L'Hospitalet de Llobregat el 1954. Arquitecte per l'ETSAB. Des de 1982 és professor d'Urbanisme a l'ETSAB i, des de 1987, professor del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. Des de 1992 és Cap d'Ordenació Territorial del Consell Comarcal del Maresme i des de 1997 sots-director de l'ETSAB. Treballa com a arquitecte des de 1980, exposant i publicant la seva obra en diferents revistes especialitzades.

Nacido en L'Hospitalet de Llobregat en 1954. Arquitecto por la ETSAB. Desde 1982 es profesor de Urbanismo en la ETSAB, y desde 1987, profesor del Master de Arquitectura del Paisaje de la U.P.C. Desde 1992 es Jefe de Ordenación Territorial del Consejo Comarcal del Maresme y desde 1997 Subdirector de la ETSAB. Trabaja como arquitecto desde 1980, exponiendo y publicando su obra en diversas revistas especializadas.

Born L'Hospitalet de Llobregat, 1954, ETSAB-trained architect. ETSAB Professor of Urbanism, 1982, and after 1987 Professor on the Architecture of Landscape Master's Course at the UPC. He became Director of Territory of the Maresme Council (Barcelona) in 1992, and in 1997 Vice-principal of the ETSAB. He has worked as an architect since 1980, and exhibited and published his work in various specialized magazines.

Parc Julio González, Barcelona

Alfredo Fdez. de la Reguera

És arquitecte per l'ETSAB. Principals projectes: Pla Intermunicipal de la Cerdanya; Pla Especial de Protecció del conjunt monumental d'Empúries; Port de la Flama, Empúries; restauració del nucli històric de Sant Martí d'Empúries; Passeig marítim d'Els Riells, L'Escala; restauració de la Devesa d'El Saler, Albufera de València; tractament ambiental de l'entorn d'Els Balmins, Sitges; Senda litoral de la Costa Est de Gijón.

Es arquitecto por la ETSAB. Principales proyectos: Plan Intermunicipal de la Cerdanya; Plan Especial de Protección del conjunto monumental de Empúries; Port de la Flama, Empúries; restauración del núcleo histórico de Sant Martí d'Empúries; Paseo marítimo de Els Riells, L'Escala; restauración de la Devesa de El Saler, Albufera de Valencia; tratamiento ambiental del entorno de Els Balmins, Sitges; Senda litoral de la Costa Este de Gijón.

ETSAB-trained architect. Main projects: Intermunicipal Plan of la Cerdanya; Special Plan for protecting the monumental center of Empúries; Port de la Flama, Empúries; restoration of the historical center of Sant Martí d'Empúries; Els Riells promenade, L'Escala; restoration of Devesa de El Saler, Albufera de Valencia; environmental project for Els Balmins, Sitges; East Coast promenade of Gijón.

Port de la Flama, Empúries

Gerard García-Ventosa

Va néixer a Barcelona el 1951. Arquitecte i Doctor per l'ETSAB. Professor de l'ETSAB 1977 a 1990, i professor convidat l'Escola Massana i a diferents cursos de Doctorat de l'ETSA de Barcelona i La Coruña. Va fundar el seu despatx el 1977. Des de 1994 és Vocal de Cultura del COAC. Finalista del Premi CONSTRUMAT'91 a la Millor Obra d'Edificació de Nova Planta. De les seves obres recents, destaca la Planta Potabilitzadora del Maresme Nord.

Nacido en Barcelona en 1951. Arquitecto y Doctor por la ETSAB. Profesor de la ETSAB desde 1977 a 1990, y profesor invitado en la Escuela Massana y en diferentes cursos de Doctorado de la ETSAB de Barcelona y La Coruña. Fundó su propio despacho en 1977. Desde 1994 es Vocal de Cultura del COAC. Finalista del Premio CONSTRUMAT'91 a la Mejor Obra de Edificación de Nueva Planta. Entre sus obras recientes, destaca la Planta Potabilizadora del Maresme Norte.

Born in Barcelona, 1951. ETSAB-trained architect and Doctor. Professor at the ETSAB from 1977 to 1990, and guest lecturer at the Escola Massana and on different doctorate courses at the ETSAB and in La Coruña. He founded his own practice in 1977. Since 1994 he has been Director of Culture at the C.O.A.C. Finalist of CONSTRUMAT'91 award for the best new building. Among his recent works is the Purification Plant of El Maresme Nord.

Planta potabilitzadora, Palafrolls

Paisatges pròxims Paisajes próximos Near landscapes

Exposició Exposición *Exhibition*

20-03-1999 / 14-05-1999 Delegació del Vallès

21-05-1999 / 14-06-1999 Delegació del Bages i Bergadà

21-06-1999 / 14-07-1999 Delegació d'Osona

Jornades Jornadas Events

- COAC-Vallès: 24-03-1999, 19:30. Manel Ribas, Antoni Serra
- COAC-Vallès: 7-04-1999, 19:30. Pere Vidal, Lluís Hosta, Xavier De Pablo.
- COAC-Vallès: 14-04-1999, 19:30. Antoni Casamor, Josep Mascaró.
- COAC-Bages i Bergadà: 21-05-1999, 19:30. Pere Vall, Miquel Vial, Pere Riera, Neus Solé.
- COAC-Osona: 21-06-1999, 19:30. Ramon Juvany, Miquel Suriñach, arquitecte

Seminari Seminario Seminar "El paisatge, estat de la qüestió"

23-03-1999 ■ CCCB

- Taula rodona mesa redonda *round table*

Presidida per CCCB Maria de Bolós, Dr. Geògrafa de l'Universitat de Barcelona, amb Alfred Fdez de la Reguera, Arquitecte, Vocal de Formació disciplinaria Jordi Bellmunt, Arqte., Sots-Director de l'ETSAB (moderador); Lluís Paluziè, Advocat; Josep Mascaró, Arqte., Patronat Parc de Collserola; Xavier Martínez, Dr. Biòleg, Director de l'EUETAB; Ricard Pié, Arqte., President del Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) i Antoni Falcon, Cap de Parcs i Jardins

- Taula rodona mesa redonda *round table*

Presidida Manuel Ribas Piera, Dr. Arqte. per l'ETSAB, amb Rosa Barba, Dr. Arqte., Sotsdirectora de l'ETSAB. (moderadora); Oriol Nel-lo, Geògraf, Institut d'estudis metropolitans; Josep M. Guillumet, Arqte., Vocal de formació de l'Escola de Pràctica Professional Sert; Jordi Sargatal, Naturalista, Director de la Fundació Territori i Paisatge; Eduard Delgado, Antropòleg i Director d'Interarts (Observatori de Politiques culturals) i Martí Boada, Geògraf i Naturalista, Premi Global 500 de les Nacions Unides; Joan Cals, Economista, Catedràtic d'Economia de la UAB i Antoni Falcon, Director de Parcs i Jardins

Actes previs Actos previos Opening addresses

4-12-1998 ■ ETSAB

Martha Schwartz

Conferència inaugural de la Nova titulació de Graduat Superior en Paisatgisme

Acte organitzat per la Titulació de Graduat Superior en Paisatgisme

5-02-1999 ■ Tarragona

Solà-Morales i Gilles Vexlard

Seminari "Intervencions en el Paisatge"

Acte organitzat per la Demarcació Tarragona, COAC.

20-02-1999 ■ Manresa

Giuseppe Dematteis, geògraf, Univeristat Politècnica de Torino, Itàlia.

Acte organitzat per la Delegació Bages i Berguedà, COAC

i la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT)

26-02-1999 ■ Lleida

Jeppe Aagaard Andersen

Acte organitzat per la Demarcació de Lleida del COAC

5-03-1999 ■ Girona

Gustav Lange

"Paisatges refets des de Mauer Park (Parc del Mur), Berlin"

Acte organitzat per la Demarcació de Girona del COAC

INTERVENIR DES DE L'ECOLOGIA, UNA ALTRA MIRADA A L'ESCALA TERRITORIAL
 INTERVENIR DESDE LA ECOLOGÍA, OTRA MIRADA A LA ESCALA TERRITORIAL
 INTERVENING ECOLOGICALLY: A DIFFERENT APPROACH ON THE REGIONAL SCALE

MATI MAÑANA MORNING

- 9:00 Inauguració del simpòsium a càrrec del
 Inauguración del simposium a cargo del *Opening of the symposium by*
 Dept. de Política Territorial i Obres Públiques
 de la Generalitat de Catalunya
- 9:15 Presentació del tema del dia
 Presentación del tema del día *Presentation of the day's topic*
 Bet Figueras (Catalunya)
- 9:30 Conferència Conferencia *Conference*
 Meto Vroom (Holanda)
- 11:00 Descans Descanso *Break*
- 11:30 Presentació de projectes Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Enric Batlle (Catalunya)
- 12:15 Antoni Montseny (Catalunya)
- 13:00 Rik de Visser (Holanda)
- 13:45 Dinar Almuerzo *Lunch*

TARDA TARDE AFTERNOON

- 15:15 Presentació de projectes Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Gerd Aufmkolk (Alemanya)
- 16:00 Marià Martí i Josep Mascaró (Catalunya)
- 16:45 Peter Latz (Alemanya)
- 17:30 Descans Descanso *Break*
- 18:00 Taula rodona moderada per
 Mesa redonda moderada por *Round table chaired by*
 José M. Alonso Fernández-Aceytuno (Canarias), amb con with
 Meto Vroom (Holanda)
 Ramon Folch (Catalunya)
 Marc Claramunt (França)
 Joan Llord (Catalunya)
 Joaquim Sabaté (Catalunya)
- 19:45 Cloenda del dia a càrrec del Cierre del día a cargo del
Closing address by Departament de Medi Ambient de la Generalitat

Paisatge visions i teories
 PAISAJE VISIONES Y TEORÍAS
 LANDSCAPE: VISIONS AND THEORIES

MATI MAÑANA MORNING

- 9:00 Obertura del dia a càrrec de Apertura del día a cargo de
Opening address by la Diputació de Barcelona
- 9:15 Presentació del tema del dia
 Presentación del tema del día *Presentation of the day's topic*
 Manuel Ruisánchez (Catalunya)
- 9:30 Conferència Conferencia *Conference*
 Christophe Girot (França)
- 11:00 Descans Descanso *Break*
- 11:30 Presentació de projectes Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Anna Zahonero, CRPP (Catalunya)
- 12:15 Zheng Shiling+Marià Codinachs (Xina, Catalunya)
- 13:00 Marieke Timmermans, B+B (Holanda)
- 13:45 Dinar Almuerzo *Lunch*

TARDA TARDE AFTERNOON

- 15:15 Presentació de projectes Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Alfred Fdez. de la Reguera (Catalunya)
- 16:00 Kim Wilkie (Anglaterra)
- 16:45 Joan Roig (Catalunya)
- 17:30 Descans Descanso *Break*
- 18:00 Taula rodona moderada per
 Mesa redonda moderada por *Round table chaired by*
 Rosa Barba (Catalunya), amb con with
 Christophe Girot (França)
 Joao Ferreira (Portugal)
 Franco Zagari (Itàlia)
 Ramón Vallejo (Catalunya)
 Lisa Diedrich (Alemanya)
 Carme Ribas (Catalunya)
- 19:45 Cloenda del dia a càrrec de Cierre del día a cargo de
Closing address by Ajuntament de Barcelona

PROJECTAR PAISATGES, LES EINES DE LA INVENCIÓ
 PROYECTANDO PAISAJES, LAS HERRAMIENTAS DE LA INVENCION
 DESIGNING LANDSCAPES: THE TOOLS OF INVENTION

MATI MAÑANA MORNING

- 9:00 **Obertura del dia a càrrec de** Apertura del día a cargo de
Opening address by
 Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- 9:15 **Presentació del tema del dia**
 Presentación del tema del día *Presentation of the day's topic*
 Beth Galf (Catalunya)
- 9:30 **Conferència** Conferencia *Conference*
 Adriaan Geuze, West 8 (Holanda)
- 11:00 **Descans** Descanso *Break*
- 11:30 **Presentació de projectes** Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Ramon Torra (Catalunya)
- 12:15 **Olga Tarrasó** (Catalunya)
- 13:00 **Gabrielle Kiefer** (Alemanya)
- 13:45 **Dinar** Almuerzo *Lunch*

TARDA TARDE AFTERNOON

- 15:15 **Presentació de projectes** Presentación de proyectos *Presentation of projects*
 Stig L. Andersson (Dinamarca)
- 16:00 **Pascale Hannel** (França)
- 16:45 **Descans** Descanso *Break*
- 17:45 **Taula rodona moderada per**
 Mesa redonda moderada por *Round table chaired by*
 Jordi Bellmunt (Catalunya), amb con *with*
 Adriaan Geuze (Holanda)
 Elias Torres (Catalunya)
 Eduard Bru (Catalunya)
 Pepe Seguí (Andalucía)
 Josep Antoni Acebillo (Catalunya)
- 19:00 **Descans** Descanso *Break*
- 19:15 **Taula de cloenda de la I Biennial de Paisatge de Barcelona amb**
 Cierre de la I Biennial de Paisatge de Barcelona con
Final round table on the 1st Barcelona Biennial on landscape at the
 Col·legi d'Arquitectes de Catalunya / Universitat Politècnica de Catalunya

actos previos
Actes previs
 opening addresses

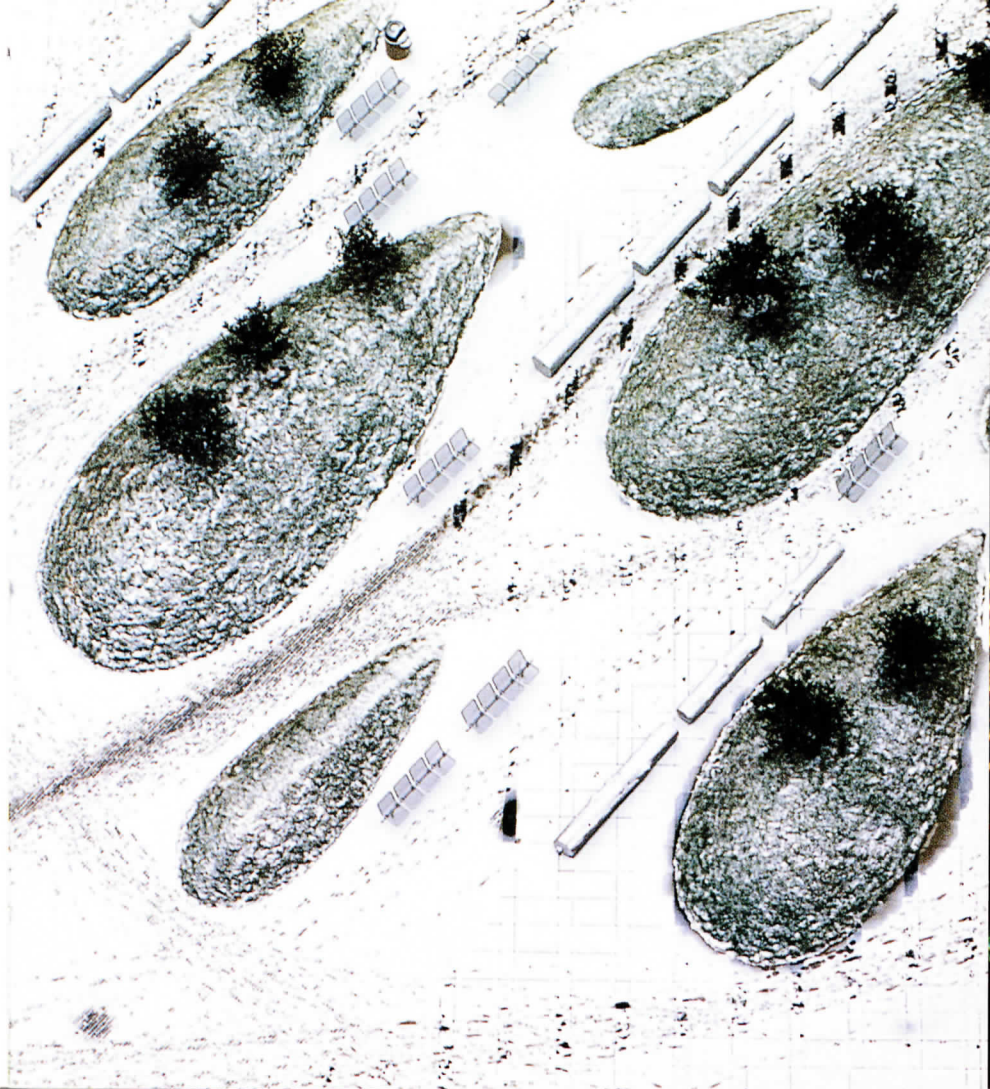
Martha Schwartz

Estudis de Belles Arts a la Universitat de Michigan, 1973. Estudis de paisatgisme a les universitats de Michigan i Harvard, 1974-1977. Ha treballat amb Peter Walker, Ken Smith i David Meyer. El 1990 va fundar Martha Schwartz Inc. a San Francisco. Actualment és professora de paisatgisme a Harvard. Principals obres: Splice Garden, Cambridge; Rio Shopping Centre, Atlanta; The Citadel, Califòrnia; Plaça del Palau de Justícia, Minnesota; Plaça Jacob Javitz, Nova York.

Estudios de Bellas Artes en la Universidad de Michigan, 1973. Estudios de Paisajismo en las universidades de Michigan y Harvard, 1974-1977. Ha trabajado con Peter Walker, Ken Smith y David Meyer. En 1990 fundó Martha Schwartz Inc. en San Francisco. Actualmente es profesora de paisajismo en Harvard. Principales obras: Splice Garden, Cambridge; Rio Shopping Center, Atlanta; The Citadel, California; Plaza del Palacio de Justicia, Minnesota; Plaza Jacob Javitz, Nueva York.

Studies in Fine Art at the University of Michigan, 1973. Studied Landscape Architecture in Michigan and Harvard, 1974-1977. After working with Peter Walker, Ken Smith and David Meyer, she set up her own firm in San Francisco in 1990. She is currently lecturer on the Landscape Architecture course at Harvard School of Design. Main works: Splice Garden, Cambridge; Rio Shopping Center, Atlanta; The Citadel, California; United States Courthouse Plaza, Minnesota; Jacob Javitz Plaza, New York.

Plaça del Palau de Justícia. Minneapolis

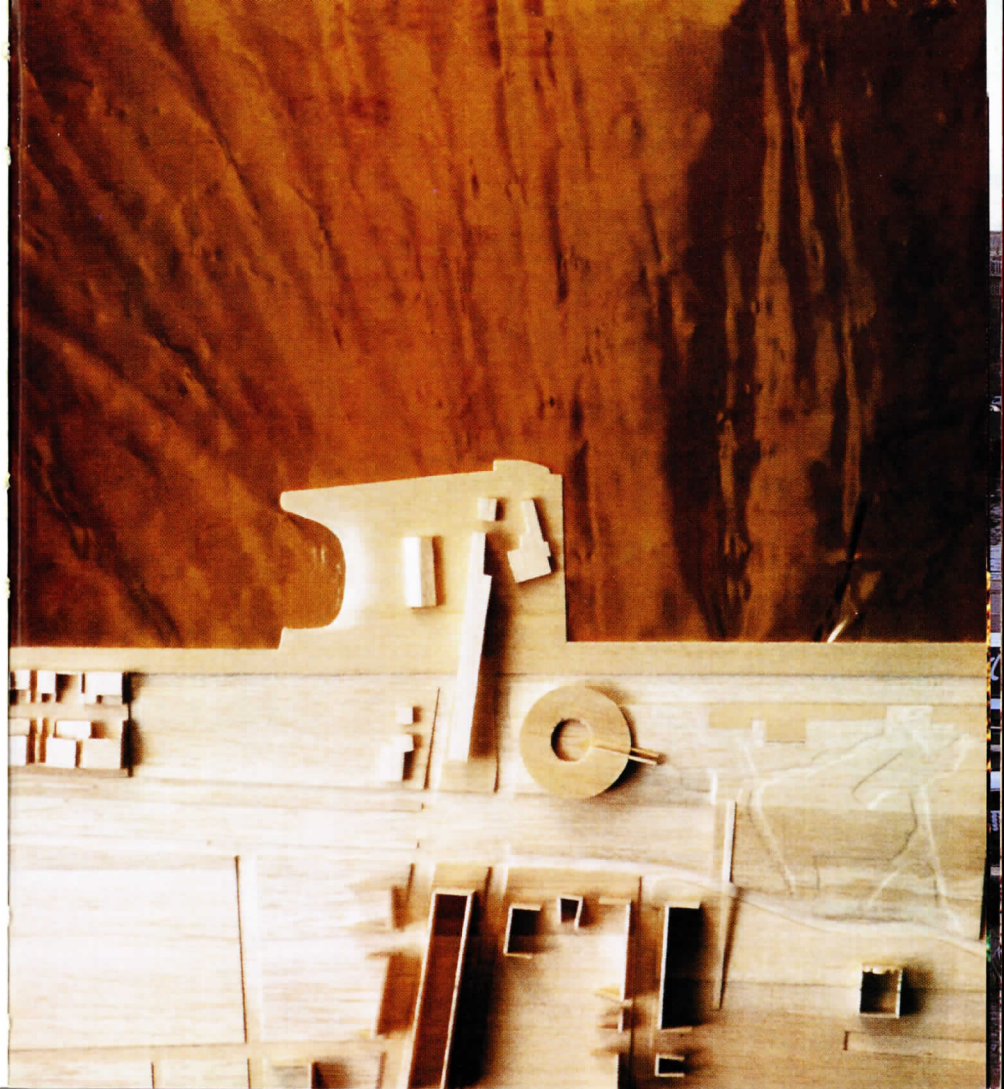
Manuel de Solà-Morales

Va néixer a Barcelona el 1939. És arquitecte, professor d'urbanisme a l'ETSAB i fundador del Laboratori d'Urbanisme de Barcelona. Principals obres: Moll de la Fusta, Barcelona; L'Illa Diagonal (amb Rafael Moneo), Barcelona; barri residencial La Sang, Alcoi; transformació de l'àrea portuària de Nazaire-Nantes; Plaça de l'Estació de Lovaina i front marítim de Gènova. Ha rebut els premis Nacional d'Urbanisme, Ciutat de Barcelona, Biennal d'Arquitectura Espanyola i FAD.

Nacido en Barcelona en 1939. Es arquitecto, profesor de urbanismo en la ETSAB y fundador del Laboratorio de Urbanismo de Barcelona. Principales obras: Moll de la Fusta, Barcelona; L'illa Diagonal (con Rafael Moneo), Barcelona; barrio residencial La Sang, Alcoi; transformación del área portuaria de Nazaire-Nantes; Plaza de la Estación de Lovaina y frente marítimo de Génova. Ha recibido los premios Nacional de Urbanismo, Ciudad de Barcelona, Bienal de Arquitectura Española y FAD.

Born Barcelona, 1939. He is an architect, professor of urbanism at the ETSAB and founder of the Barcelona Urban Laboratory. Main works: Moll de la Fusta, Barcelona; L'illa Diagonal (with Rafael Moneo), Barcelona; La Sang residential neighborhood, Alcoi; remodeling of the harbor area of Nazaire-Nantes and the Station Square, Lovaina. He received the National Award for Urbanism, City of Barcelona, Biennial of Spanish Architecture and FAD.

Front Marítim, Thessalonicki

Gilles Vexlard

Va néixer a Martigny-les-Bains (França) el 1950. Va estudiar Geografia i Història a Nancy i Arquitectura del Paisatge a l'E.N.S.P. de Versailles. Entre 1974 i 1980 va treballar com paisatgista independent i el 1981 es va associar amb Laurence Vachelort per a fundar l'estudi Latitude Nord. Des del 1994 és professor de l'Escola d'Arquitectura de Normandia.

Nacido en Martigny-les-Bains (Francia) en 1950. Estudió Geografía e Historia en Nancy y arquitectura del paisaje en la E.N.S.P. de Versailles. Entre 1974 y 1980 trabaja como paisajista independiente y en 1981 se asocia con Laurence Vachelort para fundar el estudio Latitude Nord. Desde 1994 es profesor de la Escuela de Arquitectura de Normandia.

Born Martigny-les-Bains (France), 1950. Studied History and Geography at Nancy and Landscape Architecture at the E.N.S.P. of Versailles. From 1974 to 1980 he has worked as a free landscape architect and in 1981 he founded with Laurence Vachelort the studio Latitude Nord. Since 1994 he has been a lecturer at the Normandy School of Architecture.

Bois Le Roi

Jeppe Aagaard Andersen

Va néixer a Dinamarca el 1952. És llicenciat per la Reial Acadèmia de Belles Arts. Va fundar el seu estudi d'arquitectura del paisatge el 1987. Principals obres: remodelació de l'entorn de Kronborg, Elsinore; Plaça major de Herning; Illa dels Museus, Roskilde; Fàbrica Calsberg, Valby; Escola Europea de Cinema, Ebeltoft.

Nacido en Dinamarca en 1952. Es licenciado por la Real Academia de Bellas Artes. Fundó su estudio de arquitectura del paisaje en 1987. Principales obras: remodelación del entorno de Kronborg, Elsinore; Plaza Mayor de Herning, Herning; Isla de los Museos, Roskilde; Fábrica Calsberg, Valby; Escuela Europea de Cine, Ebeltoft.

Born Denmark, 1952. Graduated from the Royal Academy of Fine Arts in 1980. He founded his own landscape architectural office in 1987. Main works: remodeling of the outskirts of Kronborg; Elsinore; Herning Town Square, Herning; Island of Museums, Roskilde; Calsberg Brewery, Valby; European Film College, Ebeltoft. Awarded with NYKREDIT architectural prize in 1993. He is chairman of the editorial board. of the Landscape magazine

G. L. Dok Copenhagen

Gustav Lange

Va néixer a Oldenburg (Alemanya) el 1937. Aprenentatge com a jardiner (1954), màster a Hohenheim (1961) i estudis de Jardineria i Disseny del Paisatge a l'Acadèmia de les Arts de Kassel (1965). Des de 1989 és professor de Disseny d'Espais Oberts a la Universitat de Kassel. Va ser co-fundador de l'estudi WLES a Hamburg el 1969 i fundador del Studio Prof. Lange a Hamburg el 1993.

Nacido en Oldenburg (Alemania) en 1937. Aprendizaje como jardiner (1954), master en Hohenheim (1961) y estudios de jardinería y diseño del paisaje en la Academia de Artes de Kassel (1965). Desde 1989 es profesor de Diseño de Espacios Abiertos en la Universidad de Kassel. Fue co-fundador del estudio WLES en Hamburgo en 1969 y fundador del Studio Prof. Lange en Hamburgo en 1993.

Born Oldenburg (Germany), 1937. Apprenticeship as a gardener (1954), master's degree at Hohenheim (1961) and studies of Garden Arts and Landscape Design at the Kassel Academy of Arts (1965). Since 1989 he has been lecturer in Open Space Design at the University of Kassel. He co-founded the studio WLES in Hamburg in 1969 and founded the Studio Prof. Lange in Hamburg in 1993.

Parc Maner, Berlin

Intervenir des de l'ecologia,

Intervenir desde la ecología,

Intervening ecologically:

una altra mirada a l'escala territorial

otra mirada a la escala territorial

a different approach on regional scale

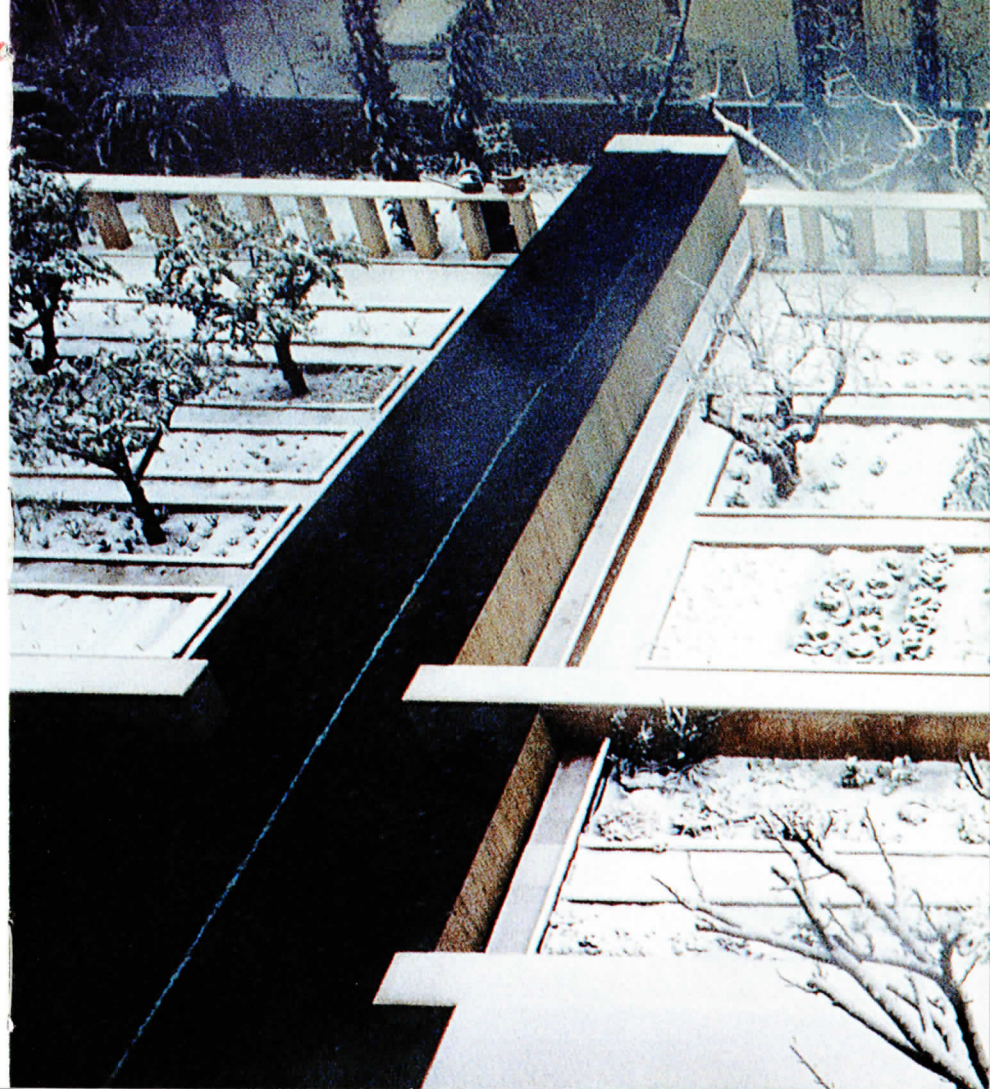
Bet Figueras

Va néixer a Barcelona el 1957. Va estudiar arquitectura del paisatge a Berkeley, a Georgetown i a Edimburg. És professora del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. El 1983 va fundar l'estudi Arquitectura del Paisatge. Principals obres: plaça a Girona; jardí de L'Illa Diagonal, Barcelona; tractament paisatgístic de la plaça de les Glòries, Barcelona; parc Sar, Santiago de Compostela.

Nacida en Barcelona en 1957. Estudió arquitectura del paisaje en Berkeley, en Georgetown y en Edimburgo. Es profesora del Master de Arquitectura del Paisaje de la UPC. En 1983 fundó su estudio Arquitectura del Paisaje. Principales obras: plaza en Girona; jardín de L'Illa Diagonal, Barcelona; tratamiento paisajístico de la plaza de las Glorias, Barcelona; parque Sar, Santiago de Compostela.

Born Barcelona, 1957. She studied landscape architecture at Berkeley, Georgetown and Edinburgh. She founded the practice Arquitectura del Paisatge in 1983, the same year she was appointed Professor on the Master's Course of Landscape Architecture at the UPC. Main works: Square in Girona; garden of L'Illa Diagonal, Barcelona, landscaping of the Glories Square, Barcelona; Sar Park, Santiago de Compostela.

Jardí a Pedralbes, Barcelona

Meto J. Vroom

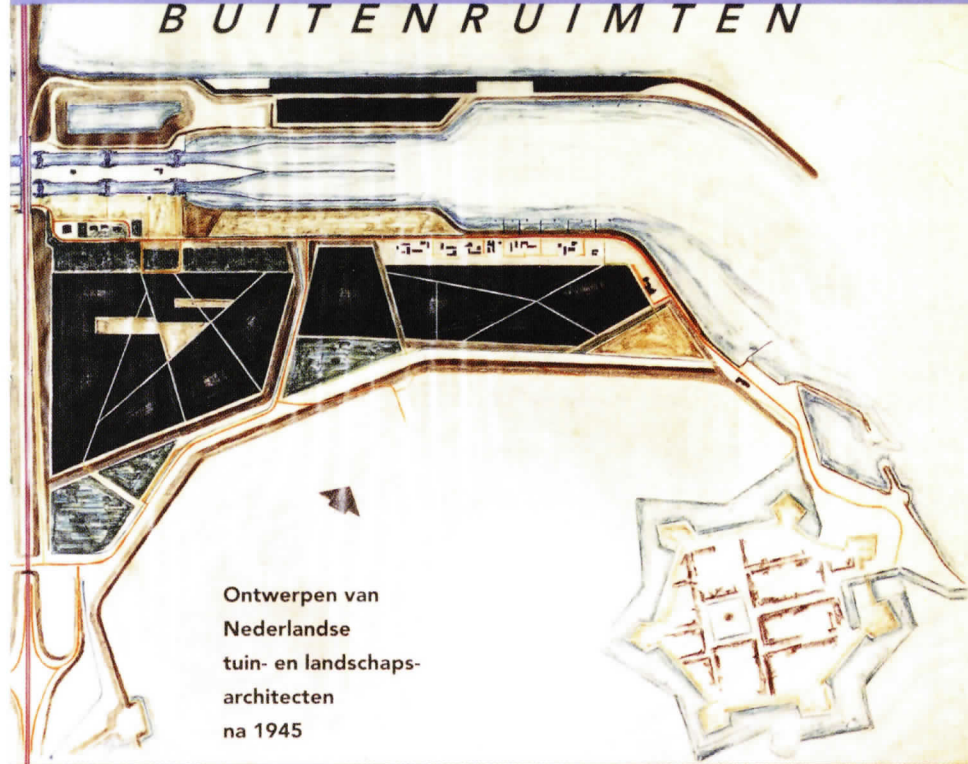
Va néixer el 1929. Va estudiar arquitectura del paisatge a la Universitat Agrícola de Wageningen i a la Universitat de Pennsylvania. Després de sis anys com a consultor del Servei Forestal de l'Estat, va iniciar la seva carrera com a professor d'arquitectura del paisatge a la Universitat Agrícola de Wageningen, on romangué fins a la seva jubilació, el 1994. Ha escrit nombrosos articles sobre paisatge i planejament urbà a més a més del llibre "Outdoor Space".

Nacido en 1929. Estudió arquitectura del paisaje en la Universidad Agrícola de Wageningen y en la Universidad de Pennsylvania. Después de seis años como consultor del Servicio Forestal del Estado, inició su carrera como profesor de arquitectura del paisaje en la Universidad Agrícola de Wageningen, donde permaneció hasta su jubilación, en 1994. Ha escrito numerosos artículos sobre paisaje y planeamiento urbano, además del libro *Outdoor Space*.

*Born in 1929. He studied landscape architecture at the Wageningen Agricultural University and the University of Pennsylvania. After six years of experience as a landscape consultant of the State Forest Service, he was appointed Professor and Chairman of Landscape Architecture at the Wageningen Agricultural University, where he remained until his retirement in 1994. He has written numerous articles on landscape and urban planning as well as the book *Outdoor Space*.*

Outdoor Space, Meto J. Vroom and Thoth Publishers, Bussum

OUTDOOR SPACE BUITENRUIMTEN

Ontwerpen van
Nederlandse
tuin- en landschaps-
architecten
na 1945

Environments
designed by
Dutch landscape
architects
since 1945

THOTH

Eric Batlle

Va néixer a Barcelona el 1956. És arquitecte i professor d'Arquitectura del Paisatge a l'ETSA del Vallès i del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. El 1981 va fundar, amb Joan Roig, Batlle i Roig Arquitectes. Principals obres: parc de la Trinitat i parc de la Pegaso, Barcelona; parc de Catalunya, Sabadell; peatonalització del centre de la ciutat d'Amiens. La seva obra ha rebut diversos premis FAD i el premi Andrea Palladio.

Nacido en Barcelona en 1956. Es arquitecto y profesor de Arquitectura del Paisaje en la ETSA del Vallès y del Master de Arquitectura del Paisaje de la UPC. En 1981 fundó, con Joan Roig, Batlle i Roig Arquitectes. Principales obras: parque de la Trinitat y parque de la Pegaso, Barcelona; parque Catalunya, Sabadell; peatonalización del centro de la ciudad de Amiens. Su obra ha recibido diversos premios FAD y el premio Andrea Palladio.

Born Barcelona, 1956. Architect and Professor of Landscape Architecture at the ETSA of Vallès and of the Landscape Architecture Master's Course at the UPC. He founded, with Joan Roig, Batlle i Roig Arquitectes in 1981. Main works: Trinitat Park and Pegaso Park, Barcelona; Catalunya Park, Sabadell; pedestrian zoning of the center of Amiens. He has been honored with several FAD awards and the Andrea Palladio award.

Parc del Nus de la Trinitat. Barcelona

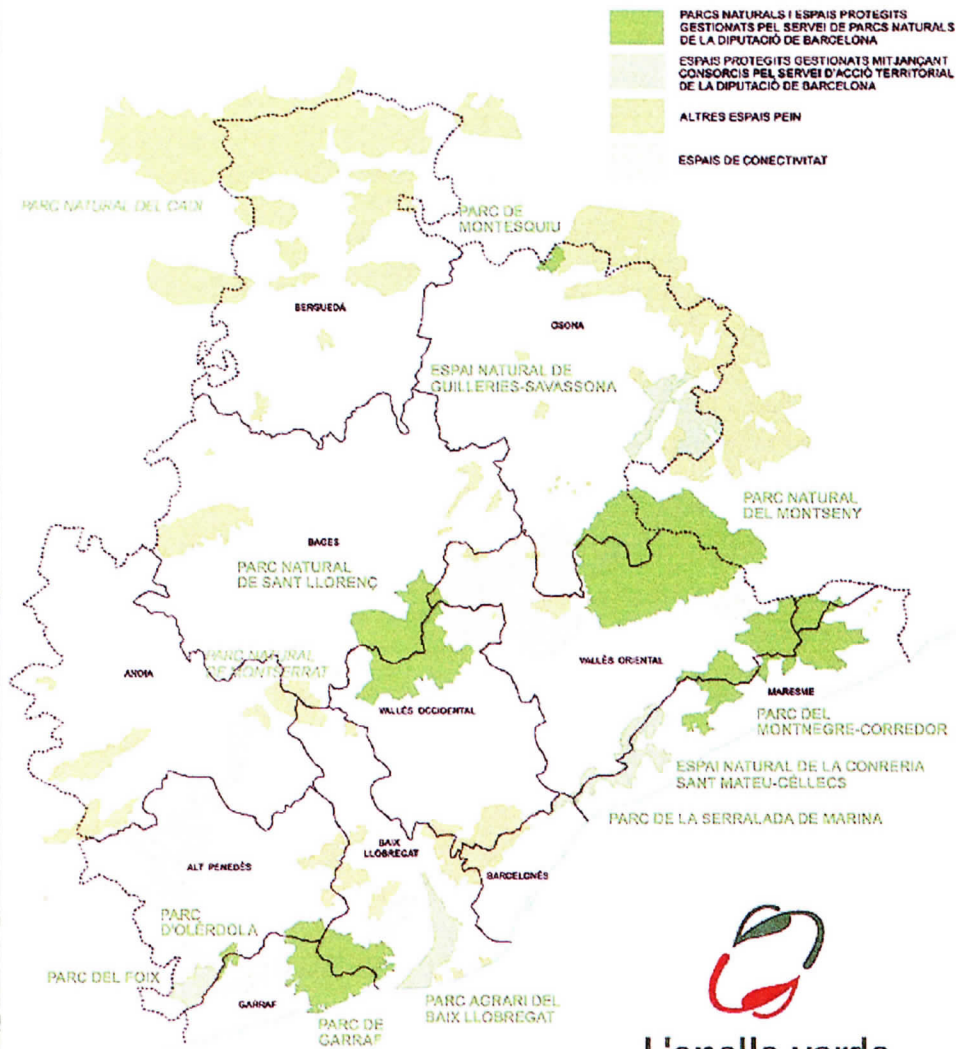
Antoni Montseny

Va néixer a Barcelona el 1963. És llicenciat en Ciències Econòmiques per la UAB. Especialista en economia rural i territorial. Membre de l'Associació d'Economistes Agraris d'Espanya. Actualment participa en la planificació i gestió del projecte d'Anella Verda com a Cap del Servei d'Acció Territorial de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona. És Director de la revista "Àrea. Debats Territorials".

Nacido en Barcelona en 1963. Es licenciado en Ciencias Económicas por la UAB. Especialista en economía rural i territorial. Miembro de la Asociación de Economistas Agrarios de España. Actualmente participa en la planificación i gestión del proyecto de Anella Verda como Jefe del Servicio de Acción Territorial del Área de Espacios Naturales de la Diputación de Barcelona. Es Director de la revista *Àrea. Debats Territorials*.

Born Barcelona, 1963. Graduated in Economical Sciences from the UAB. Specialist in rural and regional economy. Member of the Spanish Agrarian Economists Association. He currently plans and manages the project Anella Verda as Director of the Natural Environmental Service and Territorial Planning of the Barcelona Regional Council. He is director of the magazine Àrea. Debats Territorials.

L'anella verda

L'anella verda

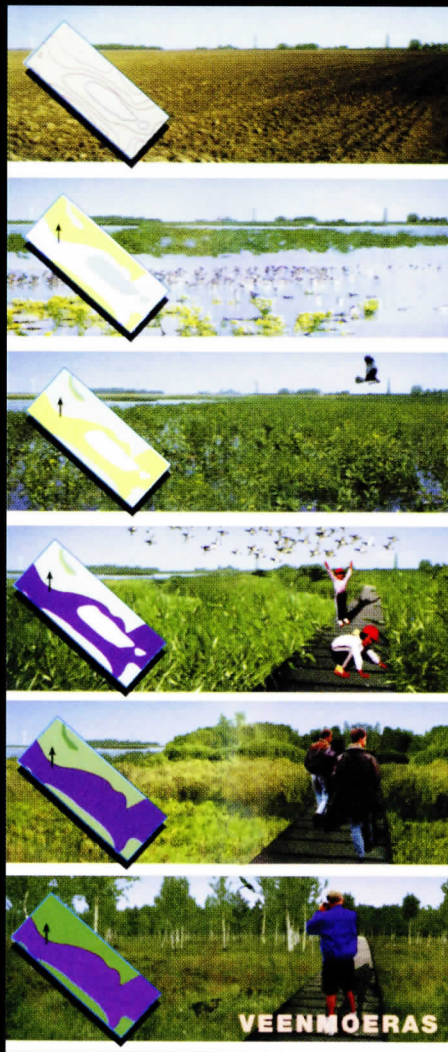
Rik de Visser

Va néixer a Rotterdam, Holanda. Es va graduar com a arquitecte del paisatge a l'Agricultural University de Wageningen el 1985. Entre 1985 i 1994 va treballar com a paisatgista per al Ministeri Holandès d'Agricultura i Conservació de la Natura. Professor convidat a l'Acadèmia d'Arquitectura d'Amsterdam i al Larenstein International Agricultural College de Velp. El 1994 va fundar, amb l'ecologista Sjef Jansen, l'estudi VISTA a Amsterdam.

Nacido en Rotterdam, Holanda. Se graduó como arquitecto paisajista en la Agricultural University de Wageningen en 1985. Entre 1985 y 1994 trabajó como paisajista para el Ministerio Holandés de Agricultura y Conservación de la naturaleza. Profesor invitado en la Academia de Arquitectura en Amsterdam y en el Larenstein International Agricultural College de Velp. En 1994 fundó, junto con el ecologista Sjef Jansen, el estudio VISTA en Amsterdam.

Born Rotterdam. He studied landscape architecture at the Agricultural University of Wageningen and graduated in 1985. Between 1985 and 1994 he worked as a landscape architect for the Ministry of Agriculture, Nature Conservation and Fisheries. Guest professor at the Academy of Architecture in Amsterdam and the Larenstein International Agricultural College in Velp. In 1994 he and ecologist Sjef Jansen founded the office of VISTA in Amsterdam.

Uit de Klei Getrokken

Gerd Aufmkolk

Va néixer el 1943. Es va graduar per la Universitat Tècnica de Munic el 1970. Des de 1974 treballa com arquitecte del paisatge independent i des de fa 15 anys com a soci de Werkgemeinschaft Freiraum Nürnberg. És professor honorari de la Facultat d'Arquitectura de la Universitat Tècnica de Munic.

Nacido en 1943. Se graduó por la Universidad Técnica de Munich en 1970. Desde 1974 trabaja como arquitecto del paisaje independiente y desde hace 15 años como socio de Werkgemeinschaft Freiraum Nürnberg. Es profesor honorario de la Facultad de Arquitectura Universidad Técnica de Munich.

Born 1943. He graduated from the Technical University of Munich in 1970. Since 1974 he has worked independently as a landscape architect and for about 15 years as a partner in Werkgemeinschaft Freiraum Nürnberg. Honorary Professor of the Faculty of Architecture of the Technical University of Munich.

Bottrop

Marià Martí Josep Mascaró

Marià Martí

Va néixer a Barcelona el 1951. És llicenciat i doctor en Ciències Biològiques per la UAB. Des de 1993 és Director Gerent del Patronat Metropolità del Parc de Collserola.

Nacido en Barcelona en 1951. Es licenciado y doctor en Ciencias Biológicas por la UAB. Desde 1993 es Director Gerente del Patronato Metropolitano del parque de Collserola.

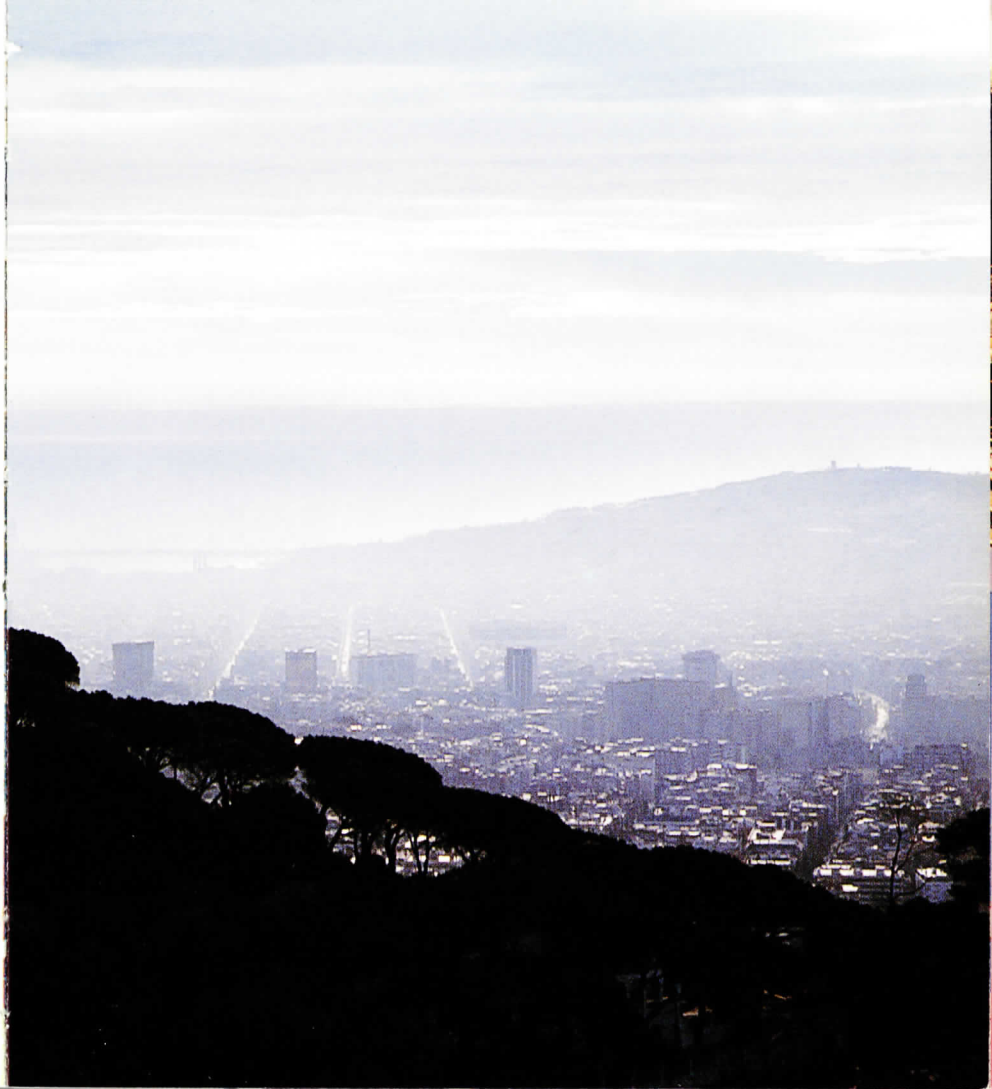
Born Barcelona, 1951. Graduate and Doctor of Biological Sciences from the UAB. Since 1993 he has been the Managing Director of the Metropolitan Board of Collserola Park.

Josep Mascaró

Va néixer a Torelló (Barcelona) el 1946. És arquitecte per l'ETSAB i Responsable de Projectes i Obres del Patronat Metropolità del parc de Collserola.

Nacido en Torelló (Barcelona) en 1946. Es arquitecto por la ETSAB y Responsable de Proyectos y Obras del Patronato Metropolitano del parque de Collserola.

Born in Torelló (Barcelona), 1946. ETSAB-Trained architect and Projects Director of the Metropolitan Board of Collserola Park.

Peter Latz

Va néixer a Darmstadt el 1939. Es va titular per la UT de Múnic el 1964 i va realitzar estudis de planejament urbà al RWTH Aachen. Des de 1965 ha treballat amb Anneliese Latz com a arquitecte del paisatge i urbanista. Des de 1983 té la càtedra d'Arquitectura del Paisatge i Planejament de la Universitat Tècnica de Múnic.

Nacido en Darmstadt en 1939. Se tituló por la U.T. de Munich en 1964 y realizó estudios de planeamiento urbano en la RWTH Aachen. Desde 1965 ha trabajado con Anneliese Latz como arquitecto del paisaje y urbanista. Desde 1983 ostenta la cátedra de Arquitectura del Paisaje y Planeamiento de la Universidad Técnica de Múnic.

Born Darmstadt, 1939. He graduated from the Technical University of Munich in 1964 and studied urban planning at the RWTH Aachen. Since 1965 he has worked with his wife Anneliese Latz as a landscape architect and town planner. Since 1983 he has occupied the chair of Landscape Architecture and Planning at the TU of Munich.

Parc Duisburg-Nord

José Miguel A. F. Aceytuno

Va néixer a Gran Canaria el 1951. És arquitecte, fundador i director del Gabinet PRAC, especialitzat en la realització de projectes de rehabilitació ambiental. Principals obres: Jardí Canari; Parc de la Música; Ecomuseu de Maspalomas; Parc Litoral de Las Salinas de Bañaderos; Estació Cultural de Tindaya; Projecte Guiniguada.

Nacido en Gran Canaria en 1951. Es arquitecto, fundador y director del Gabinete PRAC, especializado en realización de proyectos de rehabilitación ambiental. Principales obras: Jardín Canario; Parque de la Música; Ecomuseo de Maspalomas; Parque Litoral de Las Salinas de Bañaderos; Estación Cultural de Tindaya; Proyecto Guiniguada.

Born Gran Canaria, 1951. He is an architect, founder and director of Gabinete PRAC, specialising in environmental restoration projects. Main works: Canary Garden; Music Park; Maspalomas Ecomuseum; Coastal Park of Las Salinas de Bañaderos; Cultural Station of Tindaya; Guiniguada Project.

Montaña Tindaya, Fuerteventura, Islas Canarias

Ramon Folch

Va néixer a Barcelona el 1946. És doctor en Biologia, consultor en gestió ambiental de la UNESCO, Secretari General del Consell Assessor Internacional del Fòrum Llatinoamericà de Ciències Ambientals, professor de la càtedra UNESCO de desenvolupament sostenible i Director del Projecte Biosfera. És autor de 14 llibres i director de les sèries televisives "Mediterrània" i "Natura". Premi d'Honor Jaume I, Medalla Narcís Monturiol, Premi Alzina i Premi Medi Ambient.

Nacido en Barcelona en 1946. Es doctor en Biología, consultor en gestión ambiental de la UNESCO, Secretario General del Consejo Asesor Internacional del Foro Latinoamericano de Ciencias Ambientales, profesor de la cátedra UNESCO de desarrollo sostenible y Director del Proyecto Biosfera. Es autor de 14 libros y director de las series televisivas *Mediterránea* y *Natura*. Premio de Honor Jaume I, Medalla Narcís Monturiol, Premio Alzina i Premio Medi Ambient.

*Born Barcelona, 1946. He is a Doctor of Biology, a consultant in environmental management at the UNESCO, Secretary General at the International Advice Council of the Latinoamerican Forum of Environmental Sciences, holds the UNESCO chair in sustainable development and is Director of the Biosphere Project. Author of 14 books and director of the TV series *Mediterránea* and *Natura*. Jaume I Honor Award (1990), Narcís Monturiol Medal (1991), Alzina Award (1992) and Environment Award (1995).*

Incendis forestals

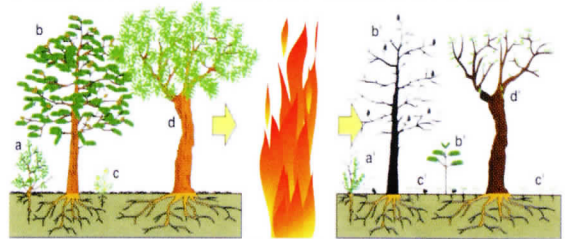
• El fuego y la vegetación mediterránea

El fuego es un factor esencial en la vegetación mediterránea. El tipo de especies vegetales que sobreviven a un incendio depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio. En las zonas mediterráneas, el tipo de especies vegetales que sobreviven a un incendio depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio.

La pirrorresistencia y la capacidad de autorregeneración

El tipo de especies vegetales que sobreviven a un incendio depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio. En las zonas mediterráneas, el tipo de especies vegetales que sobreviven a un incendio depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio.

- Capacidad de regeneración: capacidad de sobrevivir a un incendio y de regenerarse.
- Capacidad de sobrevivir: capacidad de sobrevivir a un incendio y de regenerarse.
- Capacidad de regeneración: capacidad de sobrevivir a un incendio y de regenerarse.

El diagrama ilustra la capacidad de regeneración y la capacidad de sobrevivir a un incendio de la vegetación mediterránea. Se muestra un árbol (a) antes de un incendio, un árbol (b) durante un incendio y un árbol (c) después de un incendio. El diagrama también muestra un árbol (d) que ha sobrevivido al incendio y se está regenerando.

La capacidad de regeneración y la capacidad de sobrevivir a un incendio de la vegetación mediterránea depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio.

La pirofitia

La pirofitia es la capacidad de sobrevivir a un incendio y de regenerarse. En las zonas mediterráneas, el tipo de especies vegetales que sobreviven a un incendio depende de su capacidad de regeneración, que depende a su vez de su capacidad de sobrevivir a un incendio.

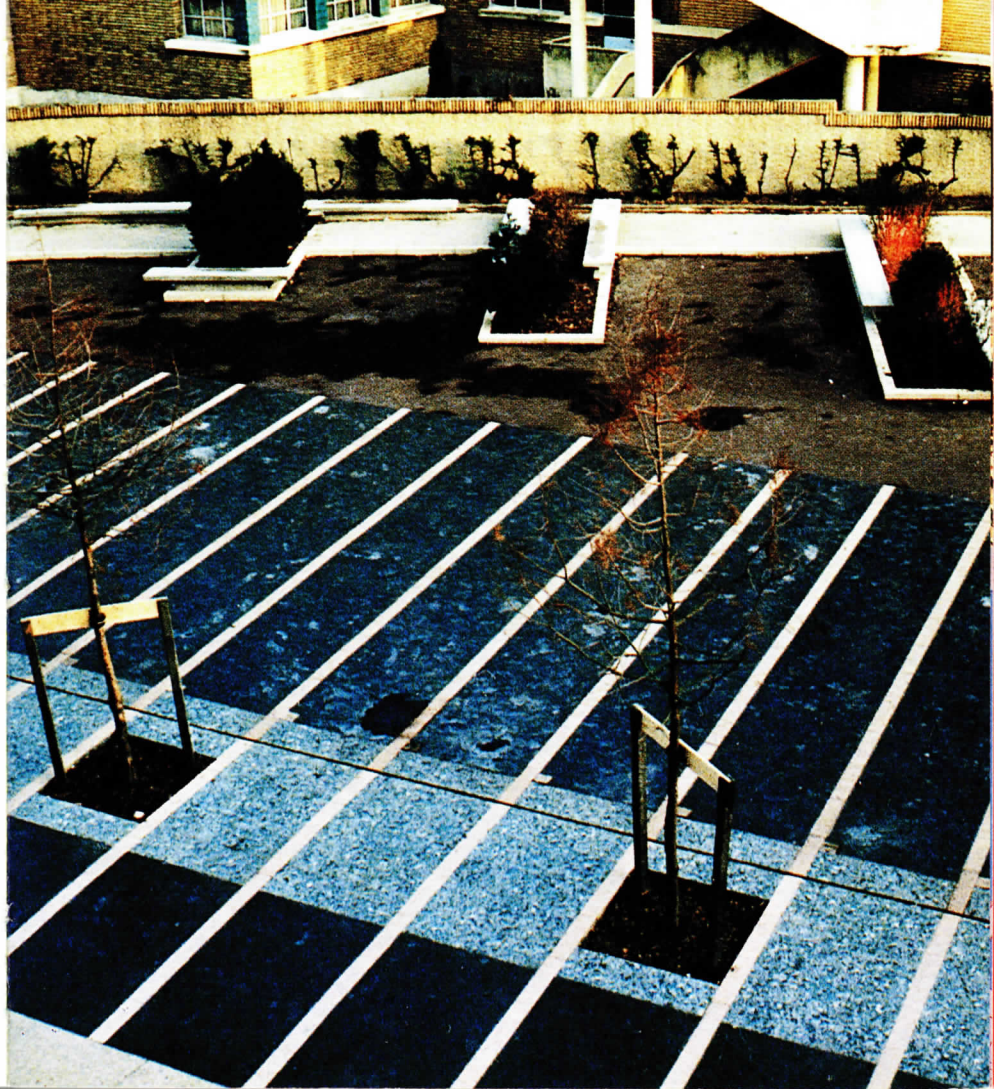
Marc Claramunt

Va néixer a Courbevoie (França) el 1961. Després d'estudiar Arquitectura, va completar la seva formació com a paisatgista a l'ENSP de Versalles el 1987. El 1990 va fundar, amb Christoph Girot i Jean-Marc Lanton, el taller PHUSIS, que des de 1994 dirigeix sol. És professor de Projectes a l'Escola de Paisatgisme de Blois i a l'Escola de Rouen, i cofundador de la revista "Pages Paysages". Enguany presideix la Federació Francesa del Paisatge.

Nacido en Courbevoie (Francia) en 1961. Después de estudiar Arquitectura, completa su formación como paisajista en el ENSP de Versailles en 1987. En 1990 funda, junto a Christoph Girot y Jean-Marc Lanton, el taller PHUSIS, que a partir de 1994 dirige solo. Es profesor de Proyectos en la Escuela de Paisajismo de Blois y en la Escuela de Rouen, y co-fundador de la revista *Pages Paysages*. En la actualidad, preside la Federación Francesa del Paisaje.

Born Courbevoie (France), 1961. After studying Architecture, he completed his apprenticeship as landscape architect at the ENSP of Versailles in 1987. In 1990 he founded, with Christoph Girot and Jean-Marc Lanton, the PHUSIS workshop, directed by him since 1994. He is projects Professor at the Blois and Rouen Schools of Landscape Design. He is currently president of the French Association of Landscape.

Espaces extérieurs ou ces Victor Hugo a Cacmau (Val-de-Marne-France)

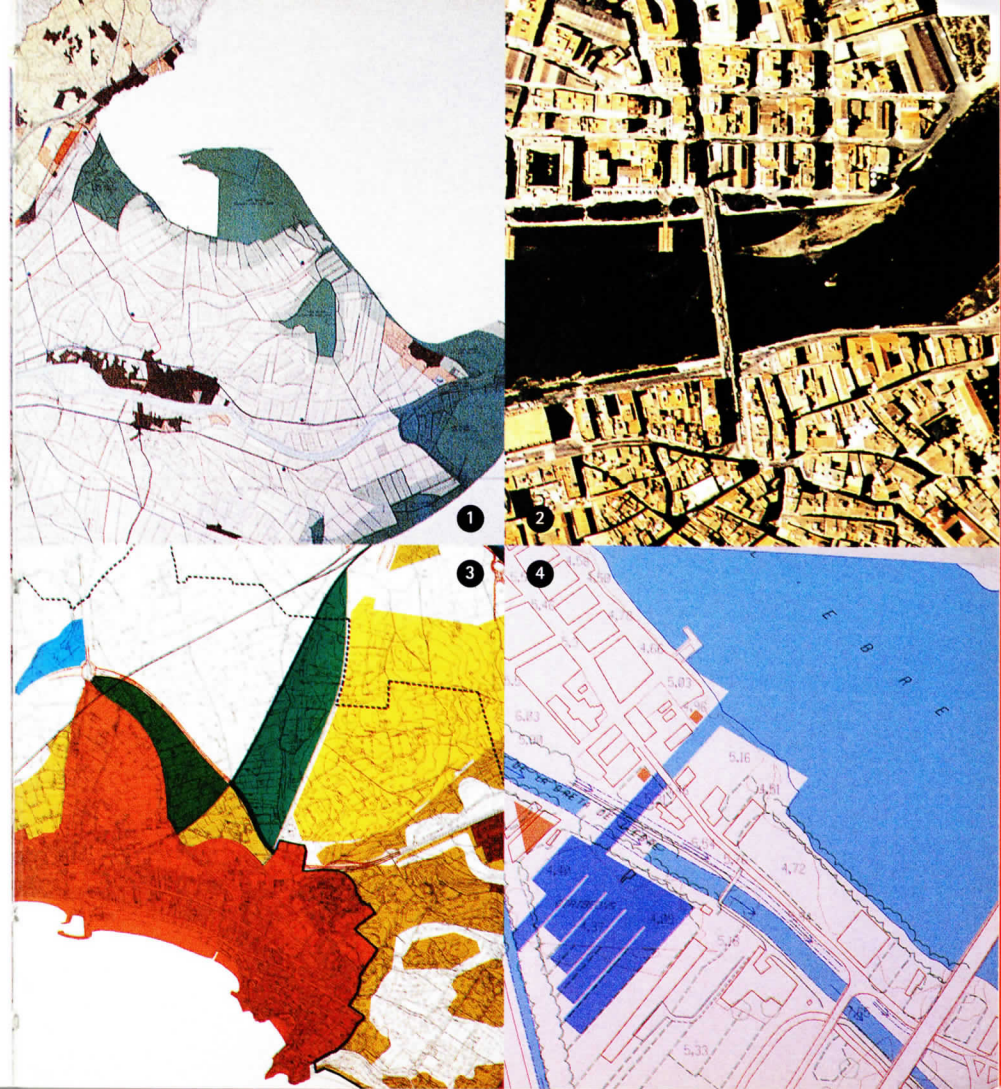
Joan Lloret

És arquitecte i Cap del Servei Territorial d'Ordenació del Territori i Urbanisme de Tarragona. Professor del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. Principals obres: coredactor del Pla general de Cambrils i Pla general d'Altafulla, autor del Pla parcial industrial de Reig, Valls; Pla parcial industrial Riu-Clar, Tarragona; Pla parcial residencial Sant Ramon, Tarragona; Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre.

Es arquitecto y Jefe del Servicio Territorial de Ordenación del Territorio y Urbanismo de Tarragona. Profesor del Master de Arquitectura del Paisaje de la UPC. Principales obras: co-redactor del Plan general de Cambrils y Plan general d'Altafulla, autor del Plan parcial industrial de Reig, Valls; Plan parcial industrial Riu-Clar, Tarragona; Plan parcial residencial Sant Ramon, Tarragona; Plan territorial parcial de les Terres de l'Ebre.

Architect and Director of the Territorial Service of Urbanism and Regional Planning of Tarragona. Professor on the Master's Course in Landscape Architecture of the UPC. Main works: co-designer of the Cambrils and Altafulla General Plans; author of the industrial sketch plans for Reig (Valls) and Riu-Clar (Tarragona); the residential sketch plan for Sant Ramon (Tarragona); the regional sketch plan of the Terres de l'Ebre.

1. Pla director Terres de l'Ebre 2. Darsena fluvial del Tortosa 3. Ordenació costanera de Salou 4. Darsena fluvial, Ampostà

Joaquim Sabaté

És Doctor Arquitecte per la UPC i llicenciat en Ciències Econòmiques per la UB. Professor i investigador de la ETSAB des del 1976. Des de 1992 és Director del Departament d'Urbanisme de la UPC. Amb CCRS ha realitzat projectes urbanístics a Catalunya, Canàries, Balears i Andalusia. En tres ocasions ha estat guardonat amb els Premis Nacionals d'Urbanisme.

Es Doctor Arquitecto por la UPC y licenciado en Ciencias Económicas por la UB. Profesor e investigador de la ETSAB desde 1976. Desde 1992 es Director del Departamento de Urbanismo de la UPC. Con CCRS ha realizado proyectos urbanísticos en Cataluña, Canarias, Baleares y Andalucía. En tres ocasiones ha sido galardonado en los Premios Nacionales de Urbanismo.

UPC-trained doctorate architect and University of Barcelona graduate in Economic Sciences. ETSAB professor and researcher since 1976. Director of the UPC Town Planning Department since 1992. He has undertaken CCRS urban projects in Catalonia, the Canary and Balearic Islands, and Andalusia. He has been awarded the National Prize for Town Planning on three occasions.

Pla insular de Tenerife

Paisatges, visions i teories

Paisajes, visiones y teorías

Landscapes: Visions and theories

Manuel Ruisánchez

Es titula com arquitecte per l'ETSAB el 1982. Fou arquitecte de la Unitat de Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona de 1985 a 1989. El 1988 va fundar l'estudi Ruisánchez-Vendrell Arquitectes. Principals obres: ordenació de l'entorn de l'Ermite de la Sta. Creu d'Olorde; parc del Poblenou, Barcelona; pabelló de la Mar Bella, Barcelona; parc del Nord, Terrassa; Escola Riumar, Deltebre.

Se titula como arquitecto por la ETSAB en 1982. Fue arquitecto de la Unidad de Proyectos Urbanos del Ayuntamiento de Barcelona de 1985 a 1989. En 1988 fundó el estudio Ruisánchez-Vendrell Arquitectes. Principales obras: ordenación del entorno de la Ermita de Sta. Creu d'Olorde; parque del Poblenou, Barcelona; pabellón de la Mar Bella, Barcelona; parque del Norte, Terrassa; Escuela Riumar, Deltebre.

Graduated as an architect from the ETSAB. Architect in the Urban Projects Office of the Barcelona Town Hall from 1985 to 1989. In 1988 he founded his own practice, Ruisánchez-Vendrell arquitectes. Main works: planning of the setting for the Sta. Creu d'Olorde Church; Poblenou Park, Barcelona; Mar Bella Sports Hall, Barcelona; Nord Park, Terrassa; Riumar School, Deltebre.

Parc del Poblenou, Barcelona

Frédéric Christoph Giroton

Va néixer a París el 1957. Màster en Arquitectura del Paisatge per la Universitat de Califòrnia. Catedràtic del Departament de Disseny del Paisatge de l'ENSP de Versalles. El 1995 va fundar Studio ONNE. Principals projectes: paisatge industrial per a SIEGL, Hermès; refugi per a rodamons Chapsa, Nanterre; parc públic a Alfortville; reordenació de la fàbrica Renault, Boulogne Billancourt; parc Invaliden, Berlin; parc Six Arpents, Pierrelaye.

Nacido en París en 1957. Master en Arquitectura del Paisaje por la Universidad de California. Catedrático del Departamento de Diseño del Paisaje de la ENSP de Versalles. En 1995 fundó Studio ONNE. Principales proyectos: paisaje industrial para SIEGL, Hermès; Refugio para vagabundos Chapsa, Nanterre; parque Público en Alfortville; reordenación de la fábrica Renault, Boulogne Billancourt; parque Invaliden, Berlin; parque Six Arpents, Pierrelaye.

Born Paris, 1957. Master in Landscape Architecture of the University of California. Chairman of the Landscape Design Department at the Versailles ENSP. He founded Studio ONNE in 1995. Main works: industrial landscape for SIEGL, Hermès; Chapsa homeless shelter, Nanterre; Public Park in Alfortville; redevelopment of Renault Factory, Boulogne Billancourt; Invaliden Park, Berlin; Six Arpents Park, Pierrelaye.

Parc de Six Arpents, Pierrelaye

CRPP (Anna Zahonero)

El CRPP (Centre de Recerca i Projectes de Paisatge), dirigit per Rosa Barba, ha participat en els projectes de desenvolupament sostenible de sistemes vegetals de la Serralada Marina; protecció i millora del Turó de Montcada; ordenació paisatgística del Campús de la Universitat de les Illes Balears. Anna Zahonero és biòloga i master en Arquitectura del Paisatge.

El CRPP (Centre de Recerca i Projectes de Paisatge), dirigido por Rosa Barba, ha participado en los proyectos de desarrollo sostenible de sistemas vegetales de la Serralada Marina; protección y mejora del Turó de Montcada; ordenación paisajística del Campus de la Universidad de las Islas Baleares. Bióloga y master en Arquitectura del Paisaje. Anna Zahonero es bióloga y master en Arquitectura del Paisatge.

The CRPP (Centre de Recerca i Projectes de Paisatge), directed by Rosa Barba, has collaborated on projects for the sustainable development of plant systems at the Serralada Marina; protection and improvement of Turó de Montcada; landscape planning of the University of Balearic Islands Campus. Anna Zahonero is biologist and Master of Landscape Architecture

Parc metropolità a l'àrea Sud, Madrid

Zheng Shiling Marcia Codinachs

Zheng Shiling

Va néixer a Shanghai el 1941. És director de l'Escola d'Arquitectura de la Universitat de Tongji. És president de l'Associació d'Arquitectes de Shanghai i vicepresident de l'Associació d'Arquitectes de Xina. És assessor d'arquitectura i urbanisme de l'Ajuntament de Shanghai.

Nacido en Shanghai en 1941. Es director de la Escuela de Arquitectura de la Universidad de Tongji. Es Presidente de la Asociación de Arquitectos de Shanghai y Vicepresidente de la Asociación de Arquitectos de China. Es asesor de arquitectura y urbanismo del Ayuntamiento de Shanghai.

Born Shanghai, 1941. He is Director of the School of Architecture at Tongji University. He is President of the Architectural Society of Shanghai and Vice-president of the Architectural Society of China. He advises and collaborates on urbanism and architecture at Shanghai Town Hall.

Marcia Codinachs

Va néixer a Barcelona el 1955. És professor de Projectes de l'ETSAB i coordinador de la línia de doctorat "Els nous instruments de l'arquitectura".

Nacido en Barcelona en 1955. Es profesor de Proyectos de la ETSAB y coordinador de la línea de doctorado *Los nuevos instrumentos de la arquitectura*.

Born Barcelona, 1955. He is Projects Professor at the ETSAB and coordinator of the doctorate course "New Architectural Tools".

Parc Ecològic de Linquiao, Shanghai

Marieke Timmermans

Va néixer a Holanda el 1956. Titulada com a arquitecta del paisatge per l'Acadèmia d'Arquitectura de Rotterdam. Dissenyadora del Departament Municipal de Jardins de La Haia des de 1981 fins al 1988. Va fundar Tedder & Timmermans el 1988 y Bureau B+B el 1995. Principals projectes: proposta de desenvolupament urbà per a Zeeburg, Amsterdam; proposta per a l'àrea residencial de Zuidwijk, Rotterdam; opcions per al desenvolupament d'una àrea portuària de Rotterdam.

Nacida en Holanda en 1956. Titulada como arquitecta del paisaje por la Academia de Arquitectura de Rotterdam. Diseñadora en el Departamento Municipal de Jardines de La Haya desde 1981 hasta 1988. Fundó Tedder & Timmermans en 1988 y Bureau B+B en 1995. Principales proyectos: propuesta de desarrollo urbano para Zeeburg, Amsterdam; propuesta para el área residencial de Zuidwijk, Rotterdam; opciones para el desarrollo de una área portuaria de Rotterdam.

Born Holland, 1956. Graduated as a landscape architect at the Rotterdam Academy of Architecture. Designer at the Municipal Gardens Department of Den Haag from 1981 to 1988. She founded Tedder & Timmermans in 1988 and Bureau B+B in 1995. Main projects: urban development scheme for Zeeburg, Amsterdam; scheme for Zuidwijk residential area, Rotterdam; development strategies for an area of Rotterdam Port.

Nova àrea residencial a Cuijk, Holanda

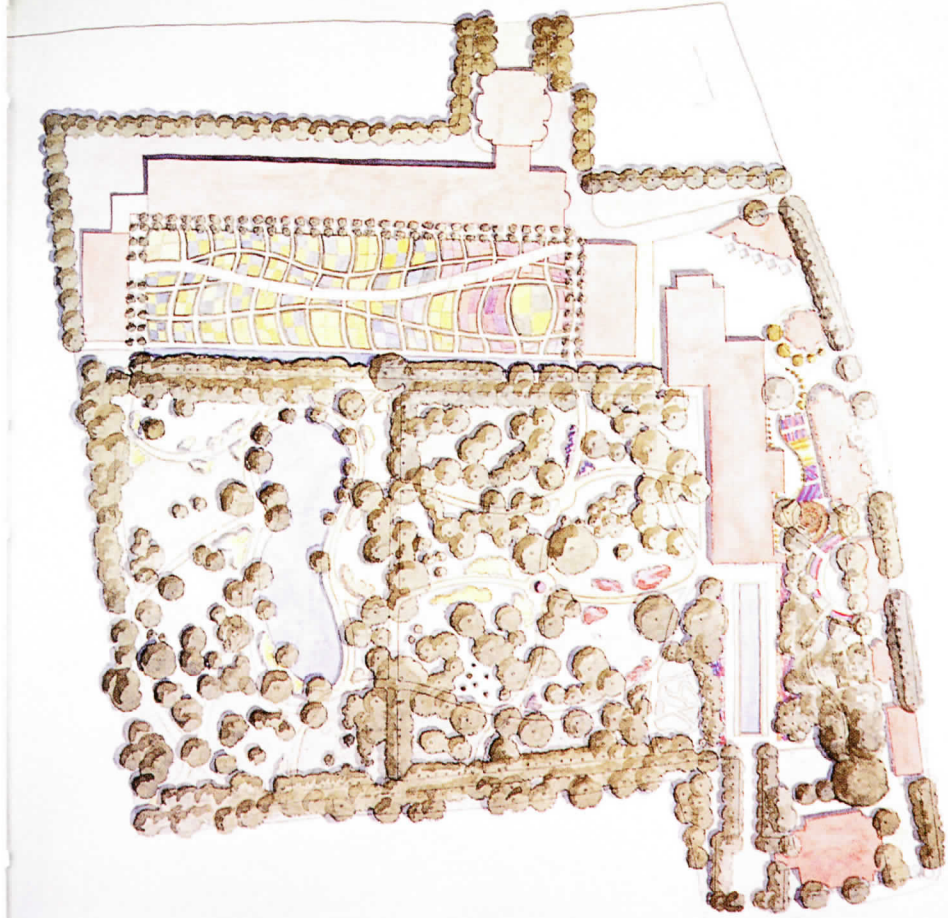
Kim Wilkie

Va néixer el 1955. Titulat com a arquitecte del paisatge per la Universitat de Califòrnia. Va fundar el seu despatx el 1989. Principals obres: estratègia paisatgística del Tàmesis; Parc Botànic de Moscou; Heveningham Hall, Suffolk; County Hall, Londres; Gran Parc de Windsor; Illa Illeifa, Xile; Centre de Beirut. Ha estat guardonat amb el premi de l'ASLA de Califòrnia (1984), el premi Francis Tibbalds (1994) i el premi Country Life Centenary.

Nacido en 1955. Titulado como arquitecto del paisaje por la Universidad de California. Fundó su propio despacho en 1989. Principales obras: estrategia paisajística del Támesis; Parque Botánico de Moscú; Heveningham Hall, Suffolk; County Hall, Londres; Gran Parque de Windsor; Isla Illeifa, Chile; Centro de Beirut. Ha sido galardonado con los premios del ASLA de California (1984), el premio Francis Tibbalds (1994) y el premio Country Life Centenary.

Born 1955. Graduated as a landscape architect at U. of California. Founded his own practice in 1989. Main works: Thames Landscape Strategy; Moscow Botanical Gardens; Heveningham Hall, Suffolk; County Hall, London; Windsor Great Park; Illeifa Island, Chile; Beirut City Center. He has been given the California State Award of the ASLA (1984), Francis Tibbalds Award (1994) and the Country Life Centenary Award (1897-1997).

Parc Botànic de Moscou

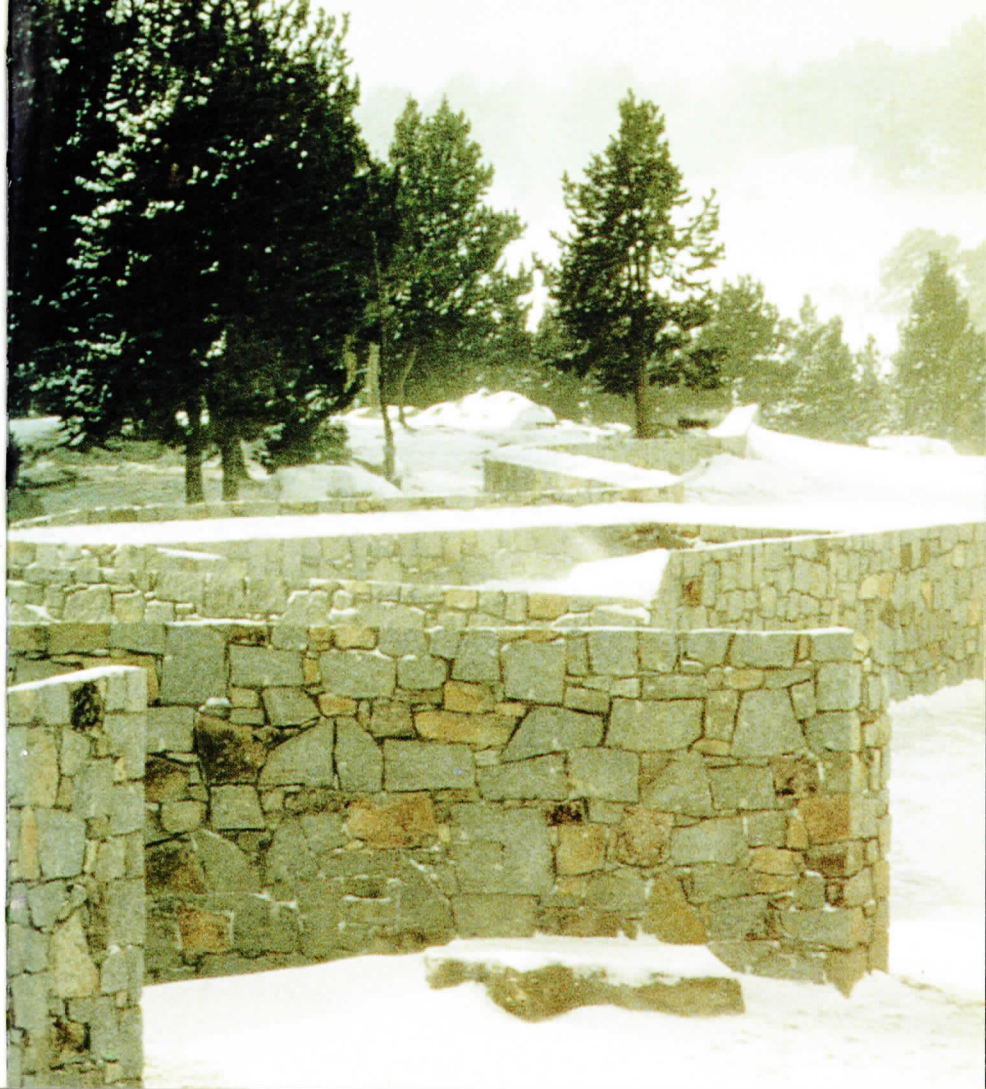
Joan Roig

Va néixer a Barcelona el 1954. És arquitecte i professor del Master d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. El 1981 va fundar, amb Enric Batlle, Batlle i Roig Arquitectes. Principals projectes: parc de la Trinitat i parc de la Pegaso, Barcelona; parc de Catalunya, Sabadell; parc Central de Sant Cugat del Vallès i peatonalització del centre de la ciutat d'Amiens. La seva obra ha rebut els premi FAD (1985, 1987, 1988, 1994, 1995 i 1996) i premi Andrea Palladio (1993).

Nacido en Barcelona en 1954. Es arquitecto y profesor del Master de Arquitectura del Paisaje de la U.P.C. En 1981 funda, junto con Enric Batlle, Batlle i Roig Arquitectes. Principales proyectos: parque de la Trinitat y parque de la Pegaso, Barcelona; parque de Catalunya, Sabadell; parque Central de Sant Cugat del Vallès y peatonalización del centro de la ciudad de Amiens. Su obra ha recibido los premios FAD (1985, 1987, 1988, 1994, 1995 y 1996) y premio Andrea Palladio (1993).

Born Barcelona, 1954. Architect and UPC Master's Course Professor. In 1981 founded, with Enric Batlle, Batlle i Roig Arquitectes. Main works: Trinitat Park and Pegaso Park, Barcelona; Catalunya Park, Sabadell; Central Park of Sant Cugat del Vallès and pedestrian zoning of Amiens city center. He has won the FAD Award (1985, 1987, 1988, 1994, 1995 and 1996), and Andrea Palladio Award (1993).

Àrea de muntanya, Mainiu

João Ferreira Nunes

Va néixer a Lisboa el 1960. Titulat en Arquitectura del Paisatge per la I.S.A.-U.T.L. de Lisboa el 1984 i master en Arquitectura del Paisatge per la U.P.C. Des de 1992 és professor de Projectes d'Arquitectura del Paisatge a la Universitat Tècnica de Lisboa. Treballa com arquitecte del paisatge des de 1984.

Nacido en Lisboa en 1960. Titulado en Arquitectura del Paisaje por la ISA-UTL de Lisboa en 1984 y master en Arquitectura del Paisaje por la UPC. Desde 1992 es profesor de Proyectos de Arquitectura del Paisaje en la Universidad Técnica de Lisboa. Trabaja como arquitecto del paisaje desde 1984.

Born Lisbon, 1960. Graduated in Landscape Architecture by the ISA-UTL of Lisbon in 1984 and Master's degree in Landscape Architecture by the UPC. Since 1992 he has been Landscape Architectural Projects professor at the Technical University of Lisbon. He has worked as a landscape architect since 1984.

Franco Zagari

Va néixer a Roma el 1945. Arquitecte i professor d'Arquitectura del Paisatge en la Universitat Regio Calabria. Des de 1996 és president d'INArch Lazio. Principals obres: jardí italià, Osaka; plaça Matteotti, Catanza; jardí DNA 92, Chaumont sur Loire; plaça Montecitorio, Roma; plaça Amedo di Savoia, cisterna di Latina. El 1998 fou nomenat "Chevalier des Arts et Lettres".

Nacido en Roma en 1945. Arquitecto y profesor de Arquitectura del Paisaje en la Universidad Regio Calabria. Desde 1996 es presidente de INArch Lazio. Principales obras: jardín italiano, Osaka; plaza Matteotti, Catanza; jardín DNA 92, Chaumont sur Loire; plaza Montecitorio, Roma; plaza Amedo di Savoia, cisterna di Latina. En 1998 fue nombrado *Chevalier des Arts et Lettres*.

Born Rome, 1945. Architect and professor of Landscape Architecture at the U. of Regio Calabria. Since 1996 he has been president of INArch Lazio. Main works: Italian Garden, Osaka; Matteotti Square, Catanzo; DNA 92 Garden, Chaumont sur Loire; Montecitorio Square, Rome; Amedo di Savoia Square, Cisterna di Latina. In 1998 he was nominated Chevalier des Arts et Lettres.

Plaça Montecitorio, Roma

Ramón Vallejo

Va néixer a Palencia el 1953. És llicenciat i Doctor en Ciències Biològiques per la UB. Des de 1987 és professor del Departament de Biologia Vegetal de la U.B i des de 1991, responsable del Programa d'Investigació i Desenvolupament sobre Restauració Forestal al Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani de València. Ha dirigit diversos projectes d'investigació sobre restauració d'ecosistemes degradats i zones afectades per incendis.

Nacido en Palencia en 1953. Es licenciado y Doctor en Ciencias Biológicas por la UB. Desde 1987 es profesor del Departamento de Biología Vegetal de la UB y desde 1991, responsable del Programa de Investigación y Desarrollo sobre Restauración Forestal en el Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo de Valencia. Ha dirigido varios proyectos de investigación sobre restauración de ecosistemas degradados y zonas afectadas por incendios.

Born Palencia, 1953. Graduate and Doctor in Economical Sciences from the U. of Barcelona. Since 1987 he has been a lecturer at the Department of Vegetal Biology of the University of Barcelona, and since 1991 head of the Development and Research Program for Forest Restoration in the Mediterranean Environmental Center, Valencia. He has directed several research projects on the restoration of damaged ecosystems and areas destroyed by fire.

Programa de restauració de la coberta vegetal, València.

Lisa Diedrich

Va néixer a Minden (Alemanya) el 1965. Va estudiar arquitectura a les universitats de París-Belleville, Marsella-Luminy i Stuttgart. Ha col·laborat amb els departaments d'urbanisme i paisatge de les universitats d'Stuttgart i EPAU d'Alger. Ha estat redactora de les revistes "Urbanisme" (París), "Skyline" (Berlín) i del diari "Tagesspiegel" (Berlín). Des de 1993 és membre de les redaccions de les revistes "Garten + Landschaft" i "Topos".

Nacida en Minden (Alemania) en 1965. Estudió arquitectura en las universidades de Paris-Belleville, Marsella-Luminy y Stuttgart. Ha colaborado con los departamentos de urbanismo y paisaje de las universidades de Stuttgart y EPAU de Argel. Ha sido redactora de las revistas *Urbanisme* (Paris), *Skyline* (Berlin) y del periódico *Tagesspiegel* (Berlin). Desde 1993 es miembro de las redacciones de las revistas *Garten + Landschaft* y *Topos*.

Born Minden (Germany), 1965. Studied architecture at the universities of Paris-Belleville, Marseille-Luminy and Stuttgart. She has collaborated with the departments of urbanism and landscape of the Universities of Stuttgart and Algiers EPAU. She has been an editor of the magazines Urbanisme (Paris) and Skyline (Berlin) and the Tagesspiegel (Berlin) newspaper. Since 1993 she has been member of the editorial staff of Garten+Landschaft and Topos.

Mühlenstrasse, Berlin-Friedrichshain. The former boarder crossing at Oberbaum bridge is once again an important traffic intersection
Luc Boegley/Archipress

Carme Ribas

Arquitecte des de 1980 i professora de projectes de l'ETSAB des de 1987. Diplomada en arquitectura del paisatge des de 1985 i professora de la titulació de Paisatgisme de l'ETSAB des de 1998. Entre 1981 i 1986 fou arquitecte del Servei d'Elements i Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona. El 1985 va fundar un despatx independent amb Pere Joan Ravetllat. És coeditora de la revista "A-30".

Arquitecta desde 1980 y profesora de proyectos de la ETSAB desde 1987. Diplomada en arquitectura del paisaje desde 1985 y profesora de la titulación de Paisajismo de la ETSAB desde 1998. Entre 1981 y 1986 fue arquitecta del Servicio de Elementos y Proyectos Urbanos del Ayuntamiento de Barcelona. En 1985 fundó un despacho independiente con Pere Joan Ravetllat. Es co-editora de la revista A-30.

Architect since 1980 and Projects Professor at the ETSAB since 1987. She graduated in landscape architecture in 1985 from the ETSAB and has been a Landscape Architecture professor since 1998. From 1981 to 1986 she worked for the Urban Projects Service of Barcelona Town Hall. In 1985 she set up a practice with Pere Joan Ravetllat. She is co-editor of the magazine A-30.

Ampliació del cementiri de Santa Coloma de Gramenet

Projectant paisatges,
Proyectando paisajes,
Designing landscapes,

les eines de la invenció
las herramientas de la invención
the tools of invention

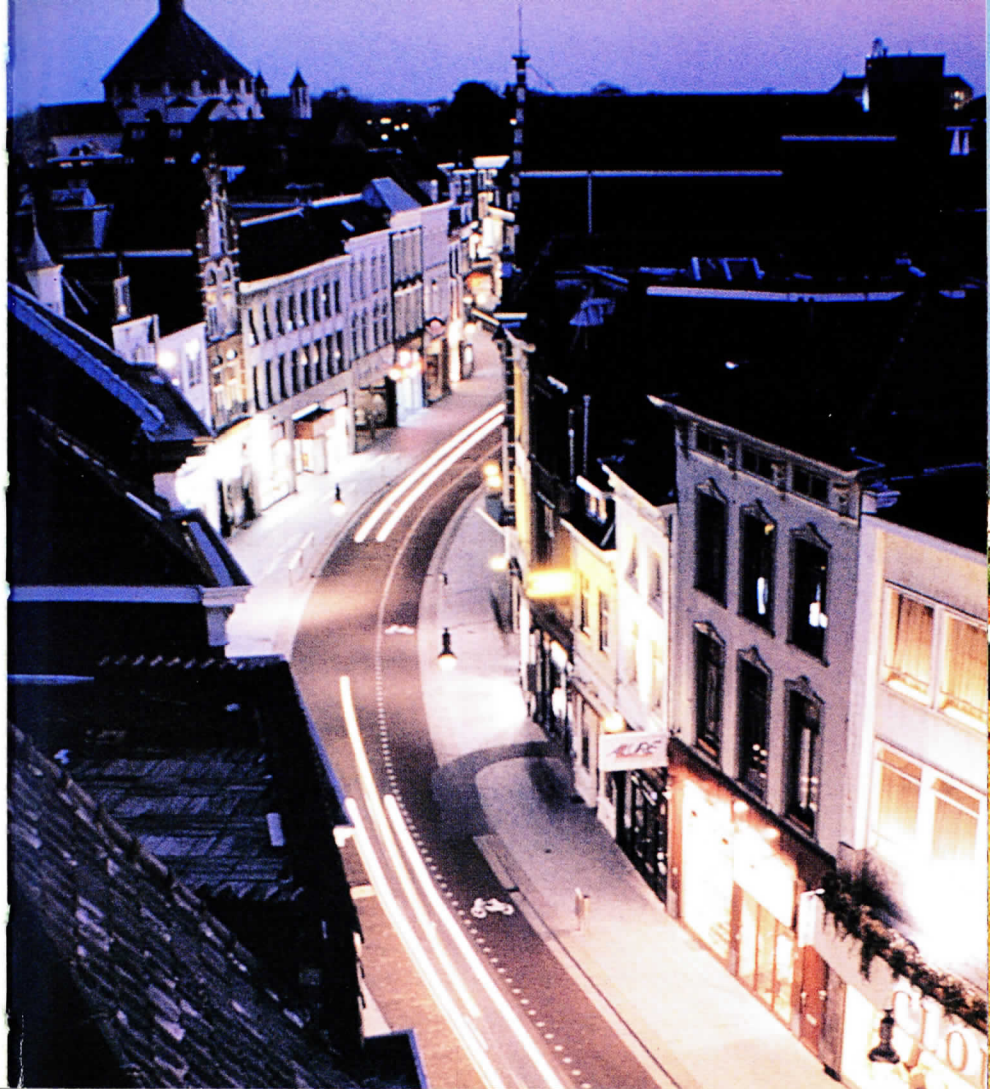
Beth Galí

Va néixer a Barcelona el 1950. És arquitecta i dissenyadora industrial. De 1981 a 1988 va treballar al Departament Municipal d'Urbanisme i Elements Urbans. Des de 1994 és professora del Master d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. Principals obres: auditori Sot del Migdia, Barcelona; remodelació del centre històric de s'Hertogenbosch; Parc de Zafra, Huelva; espais urbans del Pla Piet Smith, Rotterdam.

Nacida en Barcelona en 1950. Es arquitecta y diseñadora industrial. Desde 1981 a 1988 trabajó en el Departamento Municipal de Urbanismo y Elementos Urbanos. Desde 1994 es profesora del Master de Arquitectura del Paisaje de la UPC. Principales obras: auditorio Sot del Migdia, Barcelona; remodelación del centro histórico de s'Hertogenbosch; Parque de Zafra, Huelva; espacios urbanos del Plan Piet Smith, Rotterdam.

Born Barcelona, 1950. She is an architect and industrial designer. From 1981 to 1988 she worked for the Municipal Department of Town Planning and Urban Facilities of Barcelona. She has been a professor on the UPC's Landscape Architecture Master's Course since 1994. Main works: Sot del Migdia open-air auditorium, Barcelona; remodeling of the historic center of s'Hertogenbosch; Zafra Park, Huelva; urban spaces for the Piet Smith Plan, Rotterdam.

Vaughterstraat, Den Bosch

Adriaan Geuze

Va néixer a Dordrecht (Holanda) el 1960. És arquitecte paisatgista per la U.A. de Wageningen i professor a la TU de Delft i a la Universitat de Harvard. El 1987 va fundar a Rotterdam l'estudi West 8 amb P. van Beek. Principals projectes: Disseny paisatgístic de la barrera Est, Rijkswaterstaat; Pla del moll de Borneo/Sporenburg, Amsterdam; Plaça Schouwburgplein, Rotterdam; Parc Teleport, Amsterdam. La seva obra ha rebut els premis Sikkens, Maaskant i de Roma.

Nacido en Dordrecht (Holanda) en 1960. Es arquitecto paisajista por la U.A. de Wageningen y profesor en la T.U. de Delft y en la Universidad de Harvard. En 1987 fundó en Rotterdam el estudio West 8 junto con P. van Beek. Principales proyectos: Diseño paisajístico de la barrera Este, Rijkswaterstaat; Plan del muelle de Borneo/Sporenburg, Amsterdam; Plaza Schouwburgplein, Rotterdam; Parque Teleport, Amsterdam. Su obra ha recibido los premios Sikkens, Maaskant y de Roma.

Born Dordrecht (Holland), 1960. Architect and lecturer at the UA of Wageningen and lecturer at the T.U. Delft and the University of Harvard. In 1987 established West 8 studio in Rotterdam with P. van Beek. Main works: Landscaping of Eastern Belt, Rijkswaterstaat; Borneo/Sporenburg urban development plan, Amsterdam; Schouwburgplein, Rotterdam; Teleport Park, Amsterdam. He has been awarded the Sikkens, Maaskant and Roma Prizes.

Interpolis, Rotterdam

Ramon M. Torra

Va néixer a Barcelona el 1955. Arquitecte per l'ETSAB. És director de Serveis de l'Espai Públic de la Mancomunitat de Municipis de Barcelona i membre de la Ponència Tècnica de la Comissió d'Ordenació Territorial Metropolitana de Barcelona. Des de 1982 al 1992 va ser Cap de l'Àrea Territorial de l'Ajuntament de Granollers. Ha redactat la revisió del Pla General de Granollers, així com diferents figures de planejament i projectes d'espai públic.

Nacido en Barcelona en 1955. Arquitecto por la ETSAB. Es director de Servicios del Espacio Público de la Mancomunidad de Municipios de Barcelona y miembro de la Ponencia Técnica de la Comisión de Ordenación Territorial Metropolitana de Barcelona. Desde 1982 a 1992 fue jefe del Área Territorial del Ayuntamiento de Granollers. He redactado la revisión del Plan General de Granollers, así como diferentes figuras de planeamiento y proyectos de espacio público.

Born Barcelona, 1955. ETSAB-trained architect. He is Director of the Public Space Services of the Barcelona Municipal Council and member of the Technical Advisory Body of the Commission for Metropolitan Territorial Planning of Barcelona. From 1982 to 1992 he was Director of the Regional Board of Granollers Town Council. He has revised the General Plan for Granollers, and completed several projects on the planning of public space.

Parc del Calamot

Olga Tarrasó

Va néixer a Navarrés (València) el 1956. És arquitecta per l'ETSAB, 1982. Màster en arquitectura del Paisatge per la UPC, 1985. Treballa com a arquitecta de l'Oficina de Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona des de 1981. Principals obres: Rambla del Poblenou, Barcelona; Rambla de Sant Andreu, Barcelona; Passeig Joan de Borbó, Barcelona; passeig Marítim de la Barceloneta, Barcelona; Ronda del Mig, Barcelona.

Nacida en Navarrés (Valencia) 1956. Se titula como arquitecta en la ETSAB, 1982. Master en Arquitectura del Paisaje en la UPC, 1985. Es arquitecta de la Oficina de Proyectos Urbanos del Ayuntamiento de Barcelona. Principales obras: Rambla del Poblenou, Barcelona; Rambla de Sant Andreu, Barcelona; paseo Joan de Borbó, Barcelona; paseo Marítimo de la Barceloneta, Barcelona; Ronda del Mig, Barcelona.

Born Navarrés (Valencia), 1956. Graduated in Architecture from the ETSAB, 1982. Master's degree in Landscape Architecture from the UPC, 1985. She is architect for the Urban Project Service of Barcelona City Council. Main works: Rambla del Poblenou, Barcelona; Rambla de Sant Andreu, Barcelona; Joan de Borbó Promenade, Barcelona; Barceloneta promenade, Barcelona; Ronda del Mig, Barcelona.

Passeig Marítim de la Barceloneta, Barcelona

Gabrielle G. Kiefer

Va néixer a Frankenthal (Alemanya), 1960. Titulada en Arquitectura del Paisatge per la Universitat Tècnica de Berlín el 1987. Ha estat professora associada de la mateixa universitat de 1987 a 1992. Va treballar a l'oficina d'arquitectura del paisatge Atelier Prof. Hans Lodl a Berlín de 1987 a 1989, i el 1989 va fundar el seu propi estudi Büro Kiefer. Des de 1994 és membre de la Càmera d'Arquitectura de Berlín en qualitat d'arquitecta del paisatge independent.

Nacida en Frankenthal (Alemania), 1960. Titulada en Arquitectura del Paisaje por la Universitat Tècnica de Berlín en 1987. Ha sido profesora asociada de la misma universidad desde 1987 a 1992. Trabajó en la oficina de arquitectura del paisaje Atelier Prof. Hans Lodl en Berlín desde 1987 a 1989, y en 1989 fundó su propio estudio Büro Kiefer en 1989 en Berlín. Desde 1994 es miembro de la Cámara de Arquitectura de Berlín en calidad de arquitecta del paisaje independiente.

Born Frankenthal (Germany), 1960. Graduated in Landscape Architecture at the Technical University of Berlin in 1987. Associate Professor at the TU of Berlin from 1987 to 1992. She worked in the Atelier Prof. Hans Lodl landscape architecture studio in Berlin from 1987 to 1989 and founded her own practice, Büro Kiefer, in 1989. Since 1994 she has been a member of the Berlin Chamber of Architecture, functioning as an independent landscape architect.

Bayerische Vereinsbank

Stig L. Andersson

Va néixer a Copenhague el 1957. Titulat per la Reial Acadèmia Danesa de Belles Arts el 1986. Des de 1986 fins a 1989 va participar en un programa d'investigació de l'Institut de Tecnologia de Tòquio i va supervisar temes de planejament urbà per a Yamashita Sekkei Architects a Tòquio. Des de 1992 és membre del Comitè de l'Acadèmia de Belles Arts per a l'Art Clerical, i des de 1995, professor de la Real Acadèmia de Belles Arts. El 1992 va fundar Stig L. Andersson Landscape Architects, i ha realitzat projectes a Dinamarca, Alemanya i Japó.

Nacido en Copenhague en 1957. Titulado por la Real Academia Danesa de Bellas Artes en 1986. Desde 1986 hasta 1989 participó en un programa de investigación del Instituto de Tecnología de Tokyo y supervisó temas de planeamiento y desarrollo urbano para Yamashita Sekkei Architects en Tokyo. Desde 1992 es miembro del Comité de la Academia de Bellas Artes para el Arte Clerical, y desde 1995, profesor de la Real Academia de Bellas Artes. En 1992 fundó Stig L. Andersson Landscape Architects, realizando proyectos en Dinamarca, Alemania y Japón.

Born Copenhagen, 1957. Graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts in 1986. From 1986 to 1989 he undertook research at the Tokyo Institute of Technology and supervised planning and concept development issues for Yamashita Sekkei Architects in Tokyo. Since 1992 he has been a member of The Academy of Fine Arts Committee for Clerical Art, and a professor at The Royal Academy of Fine Arts since 1995. In 1990, he founded Stig L. Andersson Landscape Architects, undertaking projects in Denmark, Germany and Japan.

Pla d'il·luminació per al Centre de Glostrup, Dinamarca

Pascale Hanneltel

Neix a Mans, França, 1959. Es titula com a paisatgista per la DPLG de Versalles el 1983. Fou professor de la Escola d'Arquitectura de Versalles els cursos 1994-1995. El 1992 crea el seu estudi a París, l'Agence Pascale Hanneltel i el 1997, l'estudi Hanneltel Et Associés.

Nace en Mans, Francia, 1959. Se titula como paisajista por el DPLG de Versalles en 1983. Fue profesor de la Escuela de Arquitectura de Versalles los cursos 1994-1995. En 1992 crea su estudio a París, Agence Pascale Hanneltel y en 1997, el estudio Hanneltel Et Associés.

Born Mans, France, 1959. Landscape Architect from the Versailles DPLG. She was Professor at the Versailles School of Architecture in 1994 and 1995. In 1992 she founded her own office in Paris, Agence Pascale Hanneltel and in 1997, the office Hanneltel Et Associés.

Sanef. Autoroute A 16. Aire de la Baie de Somme

Eduard Bru

Va néixer a Barcelona el 1950. És arquitecte i director de l'ETSAB. Principals obres: Àrea Olímpica de la Vall d'Hebron, Barcelona; entorn de l'Alhambra, Granada; Pla director de la Universitat Autònoma de Barcelona; Zoològic de Córdoba; Centre La Bastida, Santa Coloma de Gramenet; Aeroport Costa Azahar, Castelló. Premi FAD (1992), Premi Ciutat de Barcelona (1985 i 1990) i Medalla de la Ville de Paris (1994).

Nacido en Barcelona en 1950. Arquitecto y director de la ETSAB. Principales obras: Área Olímpica del Vall d'Hebron, Barcelona; entorno de la Alhambra, Granada; Plan Director de la Universidad Autónoma de Barcelona; Zoológico de Córdoba; Centro La Bastida, Santa Coloma de Gramenet; Aeropuerto Costa Azahar, Castellón. Premio FAD (1992), Premio Ciudad de Barcelona (1985 i 1990) y Medalla de la Ville de Paris (1994).

Born Barcelona, 1950. Architect and director of the ETSAB. Main works: The Olympic Area of Vall d'Hebron, Barcelona; Alhambra surroundings, Granada; planning of the Universitat Autònoma de Barcelona; Cordoba Zoo; La Bastida Center, Santa Coloma de Gramenet; Costa Azahar Airport, Castellón. FAD Award (1992), City of Barcelona Award (1985 and 1990) and the Ville de Paris Medal(1994).

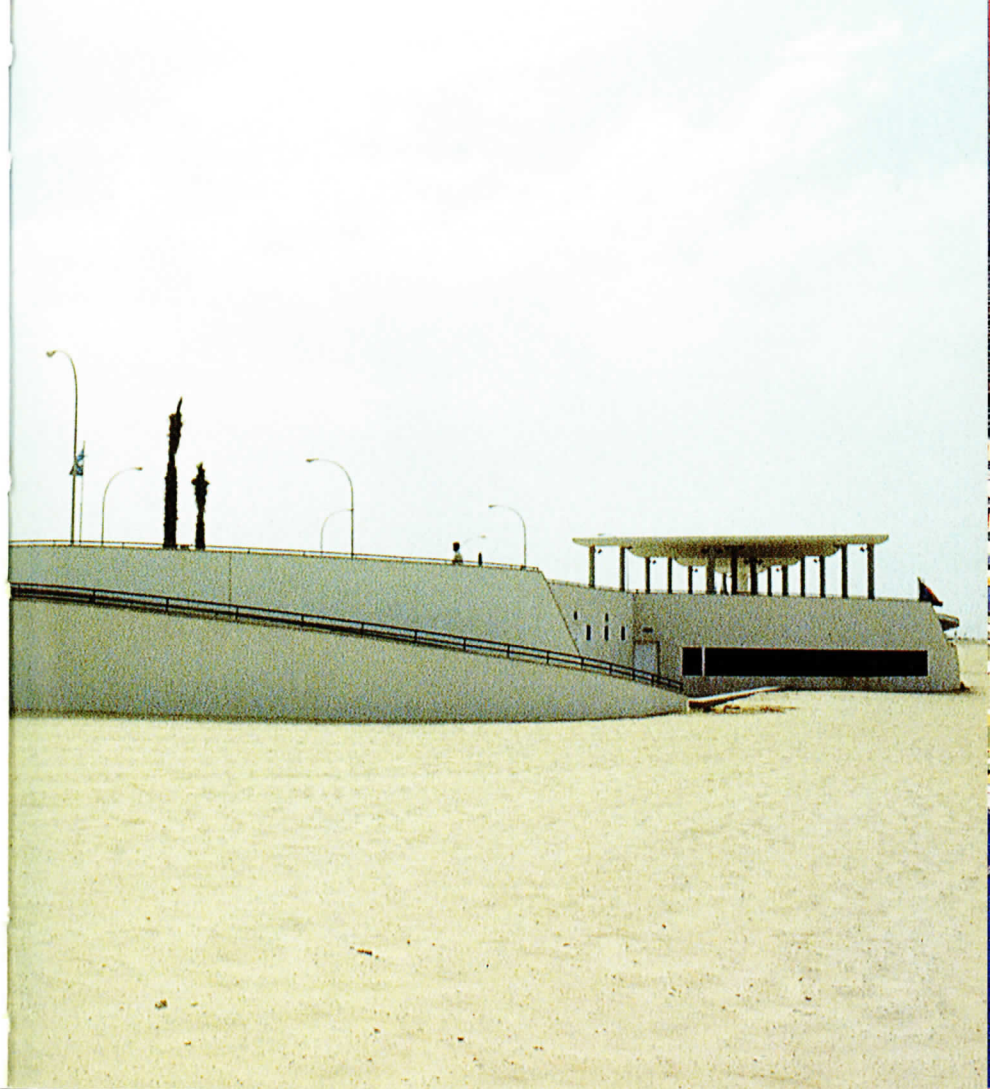
José Seguí

És arquitecte per l'ETSAM, 1971. El 1973 va fundar José Seguí Arquitectos Asociados. És professor d'Urbanisme de l'ETSA de Granada i fundador i director de la revista "Geometría". Principals obres: Plans Generals de Ronda, Antequera, Granada i Córdoba; Plans Especials de l'Alhambra, Cortadura i Puerto Real; Teatre Cervantes, Màlaga; Estació d'Autobusos, Màlaga. Premi Nacional d'Urbanisme (1985 i 1987), Premi Gubbio-97 y Premi Europa Nostra (1986).

Es arquitecto por la ETSAM, 1971. En 1973 fundó José Seguí Arquitectos Asociados. Es profesor de Urbanismo de la ETSA de Granada y fundador y director de la revista *Geometría*. Principales obras: Planes Generales de Ronda, Antequera, Granada y Córdoba; Planes Especiales de la Alhambra, Cortadura y Puerto Real; Teatro Cervantes, Málaga; Estación de Autobusos, Málaga. Premio Nacional de Urbanismo (1985 y 1987), Premio Gubbio-97 y Premio Europa Nostra (1986).

ETSAM-trained architect, 1971. In 1973 he founded José Seguí Arquitectos Asociados. He is professor of Urbanism at the ETSA of Granada, founder and director of the magazine Geometria. Main works: General Plans of Ronda, Antequera, Granada and Córdoba; Special Plans of the Alhambra, Cortadura and Puerto Real; Cervantes Theater, Malaga; Bus Station, Malaga; National Prize for Urbanism (1985 and 1987), Gubbio-97 Prize and Europa Nostra Prize (1986).

Playa Cortadura, Cádiz

José Antonio Acebillo

Va néixer a Osca el 1946. És arquitecte per l'ETSAB, diplomat en Història de l'Art i Geografia per la UB i professor de l'ETSAB. Des de 1981 fins al 1987 va ser Director de Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona. Des de 1988 fins a 1993; Director Tècnic de l'Institut Municipal de Promoció Urbanística; i des de 1994, Director de l'Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures. Medalla d'Honor "Barcelona 92", per la seva contribució a la transformació urbanística de Barcelona.

Nacido en Huesca en 1946. Es arquitecto por la ETSAB, diplomado en Historia del Arte y Geografía por UB y profesor de la ETSAB. De 1981 a 1987 fue Director de Proyectos Urbanos del Ayuntamiento de Barcelona. De 1988 a 1993, Director Técnico del Institut Municipal de Promoció Urbanística y, desde 1994, Director de la Agencia Metropolitana de Desarrollo Urbanístico i de Infraestructuras. Medalla de Honor *Barcelona 92*, por su contribución a la transformación urbanística de Barcelona.

Born Huesca, 1946. ETSAB-trained architect, and graduate in History and Geography of the Universitat of Barcelona. From 1981 to 1987, he was Director of Urban Projects for the Barcelona City Council. From 1988 to 1993, Technical Director of the Local Institute of Urban Promotion; and since 1994 Director of the Metropolitan Agency for Urban Development. He won the Barcelona 92 Gold Medal for his contribution to the city's urban development.

Front Litoral Besòs. Nou Port, Sant Adrià

Elías Torres Tur

Va néixer a Eivissa el 1944. Es titula com a arquitecte per l'ETSAB el 1968, any en què s'associa amb José Antonio Martínez Lapeña. Des de 1979 és professor d'Arquitectura del Paisatge a l'ETSAB i, des de 1996, professor de Projectes. Principals obres de paisatgisme: Jardins de Villa Cecília, Barcelona; passeig del Castell, Castelldefels; Baluard de Ses Bòvedes, Palma de Mallorca, plaça de la Constitució, Girona; parc del Guadalquivir, La Línea de la Concepción.

Nacido en Ibiza en 1944. Se titula como arquitecto por la ETSAB en 1968, año en el que se asocia con José Antonio Martínez Lapeña. Desde 1979 es profesor de Arquitectura del Paisaje en la E.T.S.A.B. y, desde 1996, profesor de Proyectos. Principales obras de paisajismo: jardines de Villa Cecília, Barcelona; paseo del Castell, Castelldefels; Baluarte de ses Bòvedes, Palma de Mallorca, plaza de la Constitució, Girona; parque del Guadalquivir, La Línea de la Concepción.

Born Eivissa, 1944. Graduated in Architecture at the ETSAB in 1968, the year he joined forces with José Antonio Martínez Lapeña, 1968. Since 1979 he has been Professor of Landscape Architecture at the ETSAB and Projects Professor since 1996. Main landscape architecture works: Villa Cecília Gardens, Barcelona; Castell promenade, Castelldefels; Baluard de ses Bòvedes, Palma de Mallorca; Constitució Square, Girona; Guadalquivir Park, La Línea de la Concepción.

Comitè d'honor

Jordi Pujol
Presidència d'honor

Pere Macias
Conseller de Política Territorial i Obres Públiques
de la Generalitat

Juan Ignasi Puigdollers
Conseller de Medi Ambient de la Generalitat

Manel Royes
President de la Diputació de Barcelona

Didac Pestaña
Vicepresident de la Mancomunitat de Municipis
de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Joan Clos
Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

Antoni Serra i Ramoneda
President de l'Obra Social la Caixa de Catalunya

Javier Marquet
President de la Fundació Caixa d'Arquitectes

Jaume Pagés
Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya

Eduard Bru
Director de l'ETSAB

Joan Mur
Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Jesús Alonso
President de la Demarcació de Barcelona

Comitè d'Organització

Rosa Barba

Sotsdirectora de l'ETSAB, Cap de la Comissió acadèmica del Graduat Superior en Paisatge ETSAB/UPC

Jordi Bellmunt

Sotsdirector de l'ETSAB.

Alfred Fdez. de la Reguera

Vocal de Formació disciplinar de la Demarcació de BCN

Gerard Garcia-Ventosa

Vocal de Cultura del COAC

amb el suport de:

Miguel Blasco

Director de Gestió de Recursos del COAC

Jordi Farrando

Vocal de Relacions Internacionals

Organització actes previs de la Biennial

Josep M. Guillumet

Vocal Director de Formació de la Demarcació de Barcelona del COAC.

Josep Fusés

Vocal de Cultura de la Demarcació de Girona del COAC

Carles Llop

Vocal de Cultura de la Demarcació de Lleida del COAC

Jordi Granell

Vocal de Cultura de la Demarcació de Tarragona del COAC

Dolors Forès

Vocal de Cultura de la Demarcació de l'Ebre del COAC

Joan Villoro

Secretari Tècnic AAUC

Comitè Tècnic

Martí Franch

Coordinador

Arantxa Mogilnicki

Recerca i exposició COAC

Edda Manrique

Lucia Manzanedo

Exposició ETSAB

Elisa Turón

Administrativa

Enrica Fontana

Disseny gràfic i
disseny exposició ETSAB

Sofia Carballido

Disseny gràfic triptíc

Darko Kramer

Fòrum institucions

Oleguer Gelpí,

Lluís Manuel Asensio

Pàgina Web

Olga Egea

Contacte amb les institucions,
Gabinet de Protocol

Montse Alavedra

Contacte amb les institucions

Sílvia Álvarez, Anna Galceran

Dominique Tomasov

Premsa

Exposició a l'ETSAB

Organització de la Biennial

Comissariat

Lucia Manzanedo

Edda Manrique

Disseny del muntatge

ETSAB / CRPP

Realització del muntatge

Exposició al COAC

Organització de la Biennial

Comissariat

Jorge Mestre, Ivan Bercedo

Disseny del muntatge

Mètode, SCCL

Realització del muntatge

KONIC audiovisuals

Audiovisuals

Agraïments a Santa & Cole

Edició del programa

Jorge Mestre, Ivan Bercedo

Coordinació

Mireia Casanovas

Disseny gràfic

Michael Hellin

Textos i traducció

Font i Prat Ass.

Producció

Prismàtic Arts Gràfiques S.A.

Impressió

ISBN: 84-88258-36-4

DL: B-14052-99

© COAC. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Pl. Nova, 5 08002 Barcelona

Barcelona, març del 1999

© Tots els drets reservats

© Todos los derechos reservados

© All rights reserved

Entitats organitzadores:

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

ETSAB

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Demarcació de Barcelona

Patrocinadors institucionals:

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial i Obres Públiques

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient

Diputació de Barcelona

Àrea metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de municipis

Ajuntament de Barcelona

Fundació
Territori i Paisatge
CAIXA CATALUNYA

CASA D'ARQUITECTES
FINANCIADORA

Han col·laborat en els actes previs:

SOCIETAT CATALANA
D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Demarcacions de Girona, Lleida, Tarragona i Ebre
Delegacions del Vallès, Bages i Bergadà i Osona

Empreses col·laboradores:

OSRAM

Regaber

Amb el suport de:

Topos
CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona